

ఆంధ్ర ప్రతిది నము ప్రకటిం వఁ బడు ను

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 20 వ తేది గురువారము

No. 16.

సంపుటము ౯

దుండు భినా మ సం వత్సరము, చైత్ర మాస బహుళ సవతి ౯.

సంచిక ౧౬

జెంటుకలే అందము.

కాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

జెంటుకలు దువ్వెనతో ఉడి రాకమునుపే త్వరపడు.
ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల జెంటుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రానీయకదు.
నడక

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది.

జెంటుకల కెట్టి రోగ్ మున్నును, కిరో మాంద్య మున్నును,
యిది దివ్యవధును.

జెంటుకలు చిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ జెంటుకలు వరల యెప్పుటి మెత్తనమును గల్గి పట్టు
వలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

జెంటుకలు యెట్లు వృద్ధియగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తిలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
ఆన్ని చొట్టలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మెలూ రందరివద్దనున్న, వరకు లమ్మె
వారివద్దను నూడ దొరకును, తేవును,
సోలు యెజెంటులు—

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ లిమిటెడ్

కెమికలు లిమిటెడ్,

155 జమ్నాయీదేవ్, బొంబాయి

(125)

మీరు నువ్వనుక ప్రత్యేకము, లేక అల్లెరు కావలసినప్పుడు
“టెటో డిల్ బహు” ను వ్రాయుము.

ఇది రిజర్వరు చేయబడినది. అత్యుత్కృష్టమైన గుణముగలది.

1/2 బొట్టు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-0-0

1 బొట్టు ” ” 0-12-0

1/2 బొట్టు ” ” 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలుయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన మానవ చుట్టుప్రక్కలట ప్యాపింతును.

పదివిమోడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొనలేదు?

1. బోకానయహా కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నామను నాపద్ధతు వచ్చు రోగులకు అతిశ్రేష్ఠికముగ నున్నది.
కె. కె. విక్టోరియా కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
బోకానయహా కస్తూరిమాత్రలు ఇనులకు గలుగు సుకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును.
250-300 మాత్రలు ల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తనవలకు, వృద్ధులకు, శ్రీలకు బలము నిచ్చు జైవధము.

మెదడు దుబ్బలము, మఱుపు, తలనెడిమి, మలబద్ధకము, అకిలితేటండట, కాంతిహీనత, శల్యము, మూలరోగము,
గ్నప్రస్థలము, శీఘ్రప్రస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధత క్షము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును.
ఇది మానవకోటికి గొప్ప వ్యవసాదము. 20 దినముల జైవధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

సూక్ష్మగ్రహనిపు:—మా కాతాజాతల సౌకర్యార్థమై వాగురోటుచే మద్రాసు, నెంబెరి తంబు కెట్టిపిట్టిలో మా ప్రాంచి
గెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. అర్జులు మద్రాసు ప్రాంచినుండి పంపబడెను.

(594)

పాశ్చాత్య నెంకటాచల వండితరులు శ్రీశ్రీచారాభువ వైద్యశాల మొనూరు.

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రూ 0-4-0

(3541)

సర్దుకులకు 100-కి 25 చొ॥ కిమిషనియ్యబడును
ములుగు-వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

(3081) “కత్తికట్టలు”

వెదకల్లి గల్లి గలదు పొడుగు గలది. పొగలైది.
1-కి రూ 4-0-0.

దబను కొనువారికి 161 ఉచితము. పోస్టల్ షిప్ముచేత.

వలయువారు అర్హతతో ఒకరూపాయి

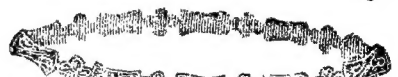
అదాన్సు వంతులైన. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో

కట్టర్లు అందే లాక్ పేకర్లు etc.

కెర్నాటక, (గోవాకరిజ్జా)

కెర్నాటక అదాన్సు:—ఇంద్రప్రస్థా కెర్నాటకం.

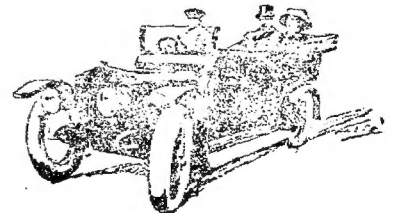
నవరంబంగారుకు నుంచికెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద నవరంబంగారుతో కియూచేయబడిన
సకలవిధములు, వెండిసామానులు అమృతమునకు సిద్ధ
ముగా నున్నవి. ఇద్దరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము
వారు కొనుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును.
నాలుగైత్రీక్షముగా లేనిచో వాపసు తీసికొని వైకి
మియ్యబడును. (6)

కర్నూ-సాపు 198 } వరాపు శ్రీనివాసులు
టంక కాలపీఠి వద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపోన నెం 380 } నాయుడు అందునన్ను
నగలవర్తకులు 87 వైవాబజారు మద్రాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా
తయారై స్ట్రెప్ కెట్టు గెన్నుకుంటు లై సెన్సు
పొందగలరు. భస దొరకును. భోజనమునకు నెల
1-కి రూ 16 లు చొప్పున కట్టించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1003, Kilpauk, Madras

ఈ త్రరాదిమతము, తిరువల్లికే-ణి

శ్రీరామనవమి మహోత్సవము

శ్రీమాన్ కవీరు రామచంద్రాచార్యులవారు

చెన్నైలో యందలి ద్వైత మతముల ఉత్తరాది మతములకు శ్రీ గుర్రామలవారి బృందావనాన్ని భావమున శ్రీరామ నవమి మహోత్సవము అత్యంతభక్తితో జరుపబడినది. అనుబంధమును ఉదయమున ఉపనిషద్విషయములను గూర్చి ఉపన్యాసములను శాస్త్ర శ్రీమద్భాగవత దశమ స్కంధ పురాణాధ్యాయమును కుంభకోణము మండి వచ్చిన శ్రీమాన్ కవీరు రామచంద్రాచార్యులవారి అత్యద్భుత ప్రజ్ఞాతీతమును వెల్లడించుచు కొనసాగి సభ్యుల నానందపరచుట గావించిరి. ఆచార్యులవారు మధ్యమత సిద్ధాంతోన్మాదాని భవవారితో వెక్కు పడితి బహుమానములను నివేదించిరి. వీరికి సంస్కృత కన్నడ ప్రాచీన మహారాష్ట్రాది భాషలలోను ద్వైత త్రిపుతీ సిద్ధాంతములలోనును పండిత పరిచయములు. ఇతరులు పెక్కుమందిగూడ రాత్రులలో వాదకథా కాలక్షేపముల గావించుచు నున్నవారు. కాని వీరికి గానల కరింపబడెను. ఈనెల 16 వ తేది ఆదివారమునాడు ఉదయమున ఉత్తరీక భాగమును శ్రీరామచంద్రాచార్యులవారు పురాణాధ్యయ మొందితి మంత్రము చేసిరి. నాడు గొప్పద్రావ్యసంకల్పణ జరిగినది. రాత్రి శ్రీరామచంద్రులను విమానావధుల గావించి మంత్ర వాద్యములతోను వెదపాతముతోను పుండరీకావ సంతోషముతోను గొప్ప యూరేగింపు కావించిరి. ఈ భాగ్యభారము ను వహించిన సత్యానంద కృష్ణాచార్యులవారును వారిసోదరులగు సత్యానంద రామచార్యులవారును సత్యాధికారులవారికి స్వాగతములతోడనే రాత్రివేళ ప్రముఖులను ప్రశంసించుచు. వెక్కుకుండి శ్రీరామచంద్రులను ప్రతినిధమున ప్రాంతస్థానంకాలములందు శ్రీరామచంద్రాచార్యులవారి యంపద్యాలపురాణప్రకాసనత్వ మతమునందు నిండిపోయి కన్నులపండువు గావించుచున్నారు. శ్రీరామచంద్రులవారి పురాణ కథనము ప్రకాసనందమునే గాక ఆత్మానందమును కూడ గలిగించి భక్తిభాగీరథీసంతతి వెల్లివిరియ జేయుచున్నది. మరియు సచట పంచేసియున్న శ్రీసీతాకావ చంద్రస్వాముల ఆరాధనా విధాన మధ్యం భక్తిభరితమై ప్రేక్షకులను భక్తిపరచుట గావించుచున్నది. పారాశిఖులను శ్రోతలను గూడ నిశ్చలపరిభక్తిభరితులగుటచే వినిర్మలభక్తిసమచట వెల్లివిరియుచున్నది. అనంతకళ్యాణగుణపరమాత్మదశ షీ గాభి కాము కుండకటాక్షమున నిరంతర చింతకృష్ణానందుని నిర్విభగ వర్ణాక్షి కొనసాగి భక్తుల చరితానుల కొనసాగుగాక! అని యొక సద్వైష్ణవైదువు మాట వ్రాసెను.

గొంతాయితో మాంటు ఆంధ్ర కంపెనీలో ఉత్పాదము చేయుచున్న మేలగు లింకుహంగారు బోంబాయి గొట్టము నుండి క్రిందపడుట వల్ల మరణించిరిని తెలియుచున్నది

For sale.

60. B. H. P రషన్ కుర్చాయిలు

యింజను మంచి వర్కింగు ఆర్డరులో ఉన్నది. కావలసినవారు యీక్రింద అడ్రసుకు వ్రాయవలెను. (39) చుండూరు నాగభూషణంగారు, బెజవాడ.

ఇమిటేషన్

	రూ.	అ.	పై.
రవ్వల కమ్మలు	4	0	0
గజెల వడ్డణము	3	0	0
కట్టకానుల పేరు	8	0	0
నాగరము	2	0	0
నాను, జరిసి సహా	4	0	0

మైలాపూరు - మదరాసు

విక్టోరియా డిపో,

బొమ్మభముల, ఆధరణముల, గ్రంథముల క్యాటలాగు ఉచితము. (2957)

మదరాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాబ్బాచేటు చేయబడినది)

నోటీసు

బండ్ల రాకపోకలందు మార్పులు.

1922 సం. 30 మేనెల మొదటితారీఖునుండి పూర్వోత్తర తైనుమిడుగా బోవు బండ్ల రాకపోకలందు కొన్ని మార్పులు చేయబడును. ఈ క్రింద తెలుపబోవు మార్పులను అందఱు బాగుగా గమనించవలెను.

నెం 31 రు ప్యాసంజరుబండి మద్రాసునుండి ఉదయం 8 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి 25 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా విశాఖ పట్టము మరునాడు పగలు 11 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

నెం 9 రు వాట్టేరు ఫాస్టు ప్యాసంజరుబండి సాయంత్రం 6 గంటలకు బయలు దాల్చి 9 గంటలకు బయలుదేరి మద్రాసుకు బెజవాడకు మధ్య నుండు కొన్ని చిన్నచేమనలయొద్ద ఆగక విశాఖ పట్టము మరునాటికే రాత్రి 8 గం-25 నిమిషములకు బయలు 8 గం-5 నిమిషములకు చేరును.

నెం 17 రు ప్యాసంజరుబండి గూడూరునుండి ఉదయం 8 గంటలకు బయలు 7 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా రాజమహేంద్రవరము రాత్రి 11 గం-45 లకు చేరును.

కాకినాడ ప్యాసంజరుబండి రాజమహేంద్ర వరమునుండి రాత్రి 8 గం-25 నిమిషములకు బయలు సాయంత్రము 6 గం-45 నిమిషములకే బయలుదేరి కాకినాడ రాత్రి 10 గం-47 నిమిషములకు బయలు 9 గంటలకు చేరును.

ఒక క్రొత్తప్యాసంజరుబండి మద్రాసునుండి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు బయలుదేరి గూడూరు రాత్రి 7 గం-20 నిమిషములకు చేరును.

నెం 32 రు ఫాస్టు ప్యాసంజరుబండి విశాఖ పట్టమునుండి పగలు 3 గం-50 నిమిషములకు బయలుదేరి రాజమహేంద్రవరము రాత్రి 10 గం-15 నిమిషములకు చేరును.

అచ్చటినుండి రాత్రి 10 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెజవాడ ఉదయం 5 గం-1 నిమిషములకు చేరును. బెజవాడనుండి ఉదయం 5 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు రాత్రి 8 గం-25 నిమిషములకు బయలు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

నెం 34 రు ప్యాసంజరుబండికి నెం 28 రు యివ్వబడియున్నది. సదరు బండి రాజమహేంద్ర వరమునుండి యిప్పటికే ప్రకారమే ఉదయం 5 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి గూడూరు రాత్రి 8 గంటలకు చేరును.

నెం 30 రు క్రొత్తప్యాసంజరుబండి గూడూరునుండి ఉదయం 6 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు పగలు 11 గంటలకు చేరును.

నెం బి. 65, 66 లోకల్ బండ్లు గుమ్మడి పూండివరకు పోవును. మరల అచ్చటనుండియే బయలుదేరివచ్చును.

నెం 40 రు బండి గుంటూరునుండి ఉదయం 5 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి రేపల్లె ఉదయం 8 గం-35 నిమిషములకు చేరును.

నెం 42 రు బండి గుంటూరునుండి పగలు 10 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి తెనాలి 11 గం-20 నిమిషములకు చేరును. దీనికిని తెనాలి నుండి క్రొత్తగా బయలుదేరి గూడూరికి పోవుబండి కిని చేరిక గలదు.

ఒక క్రొత్తప్యాసంజరుబండి తెనాలి నుండి సాయంత్రము 4 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి రేపల్లె సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు చేరును. గూడూరునుండి వచ్చు క్రొత్తప్యాసంజరు బండికిని దీనికిని చేరిక గలదు.

నెం 39 రు బండి రేపల్లెనుండి ఉదయం 5 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి గుంటూరు ప్రస్తుతపు మాదిరిగానే చేరును.

నెం 41 రు బండి రేపల్లెనుండి పగలు 9 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి తెనాలినుండి బయలుదేరి గూడూరికి పోవు క్రొత్తప్యాసంజరుబండికి చేరికయుండగలదులకై తెనాలి పగలు 10 గం-40 నిమిషములకు చేరును.

నెం 91 రు బండి తెనాలినుండి సాయంత్రము 4 గం-35 నిమిషములకు బయలుదేరి గుంటూరు సాయంత్రము 5 గం-20 నిమిషములకు చేరును. ఈబండికిని గూడూరునుండి క్రొత్తగావచ్చు ప్యాసం జరుబండికిని చేరిక గలదు.

నెం 43 రు బండి రేపల్లెనుండి సాయంత్రము 6 గంటలకు బయలుదేరి గుంటూరు ప్రస్తుతపు మాదిరియే రాత్రి 8 గం-35 నిమిషములకు చేరును.

ఈ దిగువ తెలుపబడు బండ్లు రద్దుచేయబడును.

(1) రాజమహేంద్రవరమునకు విశాఖపట్టము నకు మధ్య బోవుచున్న నెం 35, 36 రు ప్యాసం జరుబండ్లు.

(2) బెజవాడకు రాజమహేంద్రవరమునకు మధ్యబోవుచున్న నెం 33, 34 రుల బండ్లు.

(3) గూడూరికి, కావలికి మధ్య బోవుచున్న నెం 27, 28 రుల బండ్లు.

(4) బిట్రగుంటకు, కావలికి మధ్య బోవు చున్న నెం 29, 30 రుల బండ్లు.

(5) మద్రాసుకు, పాన్నేరికి మధ్య బోవు చున్న నెం బి. 139, 140 రుల బండ్లు.

(6) తెనాలికి, రేపల్లెకు మధ్య బోవుచున్న నెం 44 రు మిక్సెడ్ బండి

(7) తెనాలికి, గుంటూరికి మధ్య బోవుచున్న నెం 41 రు మిక్సెడుబండి.

(8) రేపల్లెకు, తెనాలికి మధ్య బోవుచున్న నెం 91 రు మిక్సెడ్ బండి.

నోటీసు

(19)

తేటు మా పిలిండ్ల గాదె అచ్చయ్యగారు 1916-వ సం మార్చి నెల 12-వ తారీఖున వ్రాయించిన పిల్లు ప్రకారము అదన భార్యను యిచ్చిన దత్తత ఆధికారము అనుసరించి “పుష్పరి” అనే మా చిన్నవానిని దత్తత యిచ్చుటకు నేనున్న అంగీకరిస్తు పుష్పటికిన్ని ఆమె దురుద్దేశముతో మరియొక పిల్లవానిని దత్తత చేసుకొనుటకు ప్రయత్నము చేస్తూ పుష్పటి తెలియుచున్నది. అట్లు యెవరైనా ఆమెకు దత్తత యిచ్చిన యెడల సదరు దత్తత లాప్రకారము గాని అచ్చయ్యగారు వ్రాయించిన పిల్లప్రకారముగాని కల్ల నేరడం తెలుసుకోవలెను.

మరిచేరు } గాదె కామరాజు వ్రాలు.
తమకు తాలూకా }
(కృష్ణాజిల్లా) } 5-4-1922.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము.”

మీరు ఇల్లుకడలకే తెనుగు పాఠ్యపాఠు నేర్చుకొని భాష నేరచేయవచ్చును. దిగువన కొక గంట పని. నివరముల క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇక్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

కావలెను

మా దివ్యోపధములను అమ్ముటకు ఏజంట్లు.

(1) శుక్ల మేహనివాణ మూత్రము. (2) ధాతువృద్ధిలేకకాం. (3) మూసరివారణ మూత్రము. (4) అగ్నికుమార మూత్రము. (5) చింతాభిమును పొందగలగు. అశ్రికి.

3 M. V. R. RAMACHANDRA ROW, Market Tank, COCONADA.

భార్య సెంట్రల్ బోర్డు

ఏప్రిల్ 18 మంగళవారము

పరిశ్రమ కృషి

జి. జి. రూఢిపర్వత గారు గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరు గారు మేజిస్ట్రేటు గారు నియమించబడిరి.

వ్యాయక్తాభి

గుంపని హనుమంతరావు నాయుడుగారును, జనవరాజు కృష్ణరావు పంతులుగారును కృష్ణాజిల్లా బెజవాడ బెంచీమేజిస్ట్రేటుగా నియమించబడిరి.

అధికారి

జి. యం. మామరాజు గారు అధికారిగా కృష్ణాజిల్లా సహాయకార్యదర్శిగా నియమించబడిరి.

అధికారి

సాలస హనుమంతరావు ఉత్తరపు సర్కిల్ స్టాంప్ రీల యన్ టెక్టరుగా నియమించబడిరి.

సి. రాజంజెట్టిగారు ప్రభుత్వ సహాయకార్యదర్శిగా నియమించబడిరి.

వైద్యకృషి

యల్. యస్. రాజమూర్తిగారు సెలవునందీరాగానే మద్రాసు కన్నడ మెంటు మెటర్నిటీ ఆసుపత్రికి నియమించబడిరి.

పి. కేశవస్వామిగారు సెలవునందీరాగానే విశాఖ జిల్లాలోని వైద్యసేవలకు పని చేయుటకు నియమించబడిరి.

రెవిన్యూకృషి

రావుసాహెబు లిలారి వెంకటగోపాలరావు నాయుడు గారు కడప జిల్లాలోని దుర్గతికి నియమించబడిరి.

సాంకేతికసేవలకృషి

అయ్యగారి వెంకటరత్నంగారు రాజమండ్రి తాలూకా పుల్లెటివర్రులో జరిగిన సభలో పంచాయితీదారుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పి. వి. నారాయణరావు నాయుడుగారు అరంపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

జి. యల్. కోటి, శివశర్మ వద్దయ్యగారు, చిగురు పాటి అచ్చయ్య, మిర్జా అబ్దుల్ గనీ సాహెబు బహదూర్ గారు రాజమండ్రి పురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

గంటి వెంకటరావు, జూల్యన్ వయ్యదు అమీర్ సాహెబు బహదూర్, విన్నకోటరెడ్డిగారు, వొల్ల చిత్త సత్యయ్యగారు కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

చెలికాని లచ్చారావు, ఉప్పలూరి చెలమయ్య, దంతులూరి వెంకటసరసింహారాజుగారు పితాపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

మోతీ రంగయ్యనాయుడు, కందుల లక్ష్మీపతి, సయ్యదుకరీముల్లా సాహెబు పిర్ నాదాసాహెబు బహదూర్, ఉండ్ర తారయ్యగారు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

చాన్ద్ర వెంకటరామయ్య, మహమ్మదు యస్సాల్ సాహెబు బహదూర్ గారు పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

మంగలమ్మయ్య, చాకల గండికోట తిమ్మయ్య, జనక క్రమవతిదేవి బహదూర్ గారు అనంతపురం తాలూకా కలెక్టరేటు యూనియన్ సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

కందావరం తిరుమలరావు, ఈశ్వరి వెంకటపతి నాయుడు, మాత రామయ్య, కొల్లి గంగయ్య, శంకరశర్మద్రవ్య, మేడవెడ్ల రామస్వామి, కోలిసెట్టిగుండప్ప, కామర్తి తిమ్మయ్య, జనక మత్తం సాహెబు బహదూర్ గారు కలెక్టరేటు యూనియన్ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కోడూరు బ్రహ్మకృష్ణగారు బెల్లూరి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కుడతని రామరావు, డి. కుమారరెడ్డి, జి. దొడ్డనగౌడు, కోలూరి గిరియ్యగౌడు, యస్. కే. భీమసేనరావు, ముల్లంగి అయ్యయ్య, డి. రామరెడ్డిగారు బెల్లూరి జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

యం. దుర్గరాజు, మహమ్మదు హైదరాబాద్ సాహెబు బహదూర్, మద్రాస రామమూర్తి నాయుడు, వడ్డె అయ్యయ్య నాయుడుగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గంధం వెంకయ్య నాయుడుగారు కృష్ణా జిల్లా భీమవరం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా, పి. శేరుకంటిగారు వైసు వెంకటేశ్వరులుగారు నెన్నుకొనబడిరి.

కలవంతు వెంకటరెడ్డి, కట్టమంచి సుబ్రహ్మణ్య వీరరాఘవరెడ్డి, కట్టిరు సుబ్బనాయుడు, బల్లపల్లి మునినారాయణ శెట్టి, పాపుడేక వెంకటస్వామి నాయుడు, భీమరెడ్డి, గారి సుబ్బారెడ్డి, అతని వెంకటరావు సుబ్బారావు, కలుపులపల్లి యక్క, రామకృష్ణరెడ్డి, వెలియంబాడి చిన్ననరెడ్డి, పముగనిపల్లి రామకృష్ణరెడ్డి, వరదల కృష్ణం వెంకటమనరెడ్డి, మారించిన చెంగారెడ్డిగారు చిత్తూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. వెంకట సుబ్బయ్య, వై. హనుమంతరావు, పి. నరేంద్ర సాహెబు, యె. నరసింహయ్య, ఆర్. వెంకటేశ్వరయ్య, బండి కృష్ణస్వామి, జి. చెన్నారెడ్డి, ఎ. వెంకట రమణయ్య గారు అనంతపురం జిల్లా ధర్మవరం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మంగల వెంకటపతయ్య, మాదిగ పెద్దకాశిమయ్య, జుబు కృష్ణాపురం పురపంచాయితీ సాహెబుగారు ధర్మవరం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

నలసింగ నరసయ్య, హాజీ మొమిన్ పురపంచాయితీ సాహెబు బహదూర్, నెల్లూ రామయ్య, గుండ్లూరు జమలక్ష్మి సాహెబు, గుండ్లూరు యస్సాల్ సాహెబు, మల్లా సూరయ్యశెట్టి, జి. సుబ్బకృష్ణ, మొమిన్ ఖాదర్ సాహెబు, వెంకటసుబ్బారావుగారు అనంతపురం జిల్లా కడప యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కే. నరసింహయ్య, మహల్లి వెంకటయ్య, తటిపిగాడి సుబ్బారాయుడుగారు కడప యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

వి. పి. శేషారెడ్డిగారు కర్నూలు జిల్లా బోర్డు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

చేవిరెడ్డిగారి యెల్లారెడ్డిగారు బోర్డు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

వి. రామరెడ్డి, కుక్కల తిమ్మారెడ్డి, వి. పి. శేషారెడ్డి కే. రామరెడ్డి, సింగంపెట్టి శేషయ్యశెట్టి, యం. వెంకటరెడ్డి గారు కర్నూలు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మాగంటి సీతయ్య, వందపల్లి రామభద్రం, కనమూరి సీతారామచంద్రరాజు, గారపాటి వెంకన్నగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

సోమంచి సీతారామయ్యపంతులుగారు ఏలూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నారాయణగౌడు, యల్. వెంకటరావు, హరిహార పండ, యం. క. జోగయ్య, సోమనాథపాణిగ్రాహి, ఇ. బగ్గి సుపాత్రో, సత్య చాచి వాసు, నిత్యనందముని గారు అస్సా-యూనియన్ (గుమ్మూరు తాలూకా) సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ధొరం బెనార. చ, లింగారాజు సుబ్బయ్య, పి. రామయ్య సుబ్బయ్య, లక్ష్మణ శ్రీపతి పి. బుచ్చిపాత్రో, కే. రామయ్య సుబ్బయ్య, రఘునాథరాజు, హద్దులకోట, పి. గంగయ్య సుబ్బయ్యగారు రంగారెడ్డి తాలూకా యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కోండ్ల రై గారు, అనంతరామ పాత్రో, కుటనసమహా పాత్రో, మదనమోహనపాత్రో రఘునాథచాదరి, అనంతమహా పాత్రోగారు, సురాధ యూనియన్ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నరసింహపాటి యూనపు ఆలిఖాన్ సాహెబుబహదూర్ భరతశెట్టి (చాకలి) రస్సులకోండ యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

గిరిజనుందర పన్నయ్య, మేకువూరు సాహెబుగారు అస్సా-యూనియన్ సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

హరిహరశెట్టిగారు లాంజేరు సాహెబుగారు గురడ యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

తల్వూరు రామయ్యగారు కడప యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

గంగారపు గోపాలరెడ్డి. జి. యె. రామచంద్రారెడ్డి, వి. కొండారెడ్డి, ఇ. సుబ్బారెడ్డి, చామలరామచంద్రారెడ్డి, తిరిగండ రామరెడ్డి, వంగిల్ల వెంకటరెడ్డి, వారణాసి కొండారెడ్డి, కే. బయ్యారెడ్డి, నల్లూరి నారాయణరెడ్డి, పి. వెంకటమనస్వామి శెట్టి, పుర్రు రామరెడ్డి, మోగోడు, వారణాసిరఘునాథరెడ్డిగారు మదనపల్లి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

తీపాం నారాయణ శెట్టి, కురడి వెంకటయ్య, జనాబ్ సయ్యదు మొహమ్మద్ సాహెబు, పి. నారాయణ రెడ్డి, సి. రాఘవేంద్రా చాల్స్, పి. లక్ష్మీనారాయణ శెట్టి, కే. వెంకట రమణయ్య, నయ్యడు పీరక్ సాహెబు, వైసు నేక్ సాహెబు, బంబక్ గోవిందయ్య, కపర్తి నంజయ్య, పి. వెంకటరెడ్డిగారు పెనుకొండ యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. సిద్ధన్నగారు, యె. నంజయ్య. జి. గోవిందయ్య, శ్రీరాం సుబ్బారాయశెట్టి, బి. బలేశ, సీతారామయ్య, యల్. అబ్దుల్లా సాహెబు, వోంతి, నూరయ్య, మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబు, శివన్న, యం. షమా సాహెబు, సి. అశ్వ తేయ్యగారు మదనపల్లి యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గండ వెంకటరమణయ్య, అచంట వెంకటరమణయ్య, సుంతు సుబ్బారాయుడు, మక్కా శెట్టిరామయ్య, అదిరెడ్డి నాగయ్య, ఎన్నగూడి నారాయణయ్య, అవులల్ చిన్న నారాయణయ్య, అవులల్ బసీరెడ్డి, పెద్ద వెంకటయ్యగారి చిన్నారయ్య, అగం నారయ్య, ఇంగిరి చిన్నయ్యగారి వెంకటయ్య, కండికేరి నంజయ్య బుక్కపల్లం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

జనాబ చావక్ సాహెబు, మక్తూబ సాహెబు, లింగన్నగారు, యం. మల్లయ్య, బండపల్లి నారయ్య, లక్ష్మీ హడ్డిశాగయ్య, జనాబ సిద్దిక్ హుసేన్ సాహెబు, సోమన్న, ఎ. భాగ్యలక్ష్మి గారు అనంతపురం యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

హదయతుల్లా సాహెబు బహదూర్, ద్వీనేదుల శేఖర్ శాస్త్రి, సుంకరపల్లి శత్యనారాయణ, ఆతి అప్పయ్య, శేలికాని వెంకట సుబ్బారావు, బ్రోజ్ సుందర్ బ్రాంజి దేవు, భరతం జగ్గప్పయ్య గారు, ఇందులూరి వెంకటరత్నంగారు, లావిడి అప్పల స్వామి పట్నాయక్ గారు, నూకల పేరి సోమతాజి పంతులు గారు పార్వతీపురం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

భాగ్యలక్ష్మి విశ్వేశ్వరంగారు వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డు సభ్యులగు కే. పి. గాస్వామి రెడ్డి, యం. సుబ్బారాఘవరెడ్డి, జి. వెంకటరామరావుగారు సెల్లూరిజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పుసుపాటి లక్ష్మీనరసింహారాజుగారు విజయనగరం తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా, పట్టావరకయ్య శెట్టిగారు ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నాగం రామచంద్ర అప్పారావు నాయుడు, వి. అప్పారావు పట్నాయక్, నూరు శత్యనారాయణ, నూరు కామయ్య సుబ్బయ్య, వోరుగంటి సోమసుందరరావు, పట్టావరకయ్య శెట్టి, పుసుపాటి వెంకటపతిరాజు, సాగిననాగసిరాజుగారు విశాఖ పట్నం జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

సింగారెడ్డి తిమ్మారెడ్డిగారు కోయిలకుంట్ల యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

నంద్యాల వీరరాఘవరాజు, ఆర్. నరసరాజు, అవధానం శేషయ్య, అవధానం చిదింబరము, ఎగ్గోని వెంకటరెడ్డి, భాజా అబ్దుల్లా సాహెబు బహదూర్, ఎడిగ బెద్దమాడప్ప, కమ్మరగురు మూర్తి, యోసపుగారు (కర్నూలు జిల్లా) బోర్డు యూనియన్ బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

వేల్పుయ్యవరాజు పర్యటనము

సిద్ధాంతయన్త జపాను కాన్సులేజింగారు యాగింతి ప్రకటనము గావించుచున్నారు.

వేల్పుయ్యవరాజుగారు 16 వ తేదీన సలిహూరవర్షియందు జరిగిన ప్రార్థనలకు కల్గి పిమ్మట పాతకాలవిద్యార్థుల యవరాజు గారి భవనముయెదుట సమావేశమై వాటియగీతము పాడిరి.

పిమ్మట బోక్యోయందున్న తిరి వారాప్రతికల సంపాదకుల యవరాజుగారిని సందర్శించి సాయంకాలము జపాన ప్రధానమంత్రి గొప్ప విందోసగను.

17వ తేదీ ఉదయము యవరాజుగారు కొంతకాలము వేటాడిరి. మధ్యాహ్నము శ్రీతిరు ఆంధ్రానందరు శ్రీ భాగ్యను ఎలియటుగారు యవరాజుగారిని సందర్శించిరి.

ఎంటాలిలో గడచిన దినంబరు మాసాంతమున ఆలయము జరిగిన. మాజి శ్రీతిరు గారి పిమ్మట తిరు విచారణసలిపిరి. ఆలయము గావించినట్లు బోక్యోవారిపై గుర్తింపబడినవారిపై ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరు వ్రాసగియుండిరి. ఒక హిందవుడు కొట్టి చంపినను నేరముపై తీవ్రమైన ఆంగ్లా హైందవ సివిలుగారు నిష్పంధించబడిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము.

మహారాష్ట్ర ద్వితీయరాష్ట్రీయసభ - వివరములు

ధేరాడూను మండలసభ - తుచ్ఛలదుర్గయము

జేహారులో అసహాయవాదుల కేసులు - పునర్విచారణ

మైనూరు కాంగ్రెసుఖిలాఫతుసభలు

చారీ చారా విచారణ

మాలానా హజరతు మోహనీగారి కేసు విచారణ

రాజ్ గులా తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ

మహారాష్ట్రము

ద్వితీయ రాష్ట్రీయ సభ

అధ్యక్షకోపన్యాసము

కొలాబాజిల్లాలోని పెనుపట్టణమున మహారాష్ట్రద్వితీయ రాష్ట్రీయసభ కే. పి. ఖదిల్కరుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. "నేను వెళ్ళవలసిన లోకమాన్య ననుసరించి దేశ సేవచేసితిని. ఇప్పుడు గాంధీమహాత్ముని విధానము ననుసరించుచున్న లోకమాన్యని మార్గము ననుమాత్రము తిక్కిరించుటలేదు. రాజకీయ విషయములను గూర్చి ప్రభుత్వభావము సంకలనము మారుచుండుటచే గాంధీ మహాత్ముడు గూడ తన విధానమును తడవునకునుగ తరుచుగ మార్చుటయం దెట్టి వింతయును లేదు. మొత్తముమీద మహాత్ముని యుద్వేగము విజయమును బడసెను. ఇద్దరు ఉద్వేగమునుగూర్చియు కాసన సభల బహిష్కరణమును గూర్చియు యీ సభలో అభిప్రాయభేదము కలుగునని నేను తలచితిని. ఏలనన, మహారాష్ట్ర లలో కొందరు కాసనసభలకు నిలువగోరుచున్నారు. వారెట్లు నిలుచుట ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయుటకు గాదు. ప్రభుత్వ కార్యక్రమమును స్తంభింపజేయుటకే. ఈ విషయముల నీ రాష్ట్రీయ సభ యందు చర్చింప గూడదు. ఈవత్సరము జరుగు దేశీయమహాసభయందు చర్చింపదగును. అప్పటికి మననాయకులు వెళ్ళుదురా కాశ్వాహవిముక్తులై కాంగ్రెసుమహాసభకు రాగలుగుదురు. అది గాక దేశసేవకు మహారాష్ట్ర లొసరించినత్యాగ పత్రమును, అట్టివో నిట్టిముఖ్య విషయములను పరిష్కరించుటకు ప్రత్యేకముగ మహారాష్ట్ర లొకప్పుడు నర్హులుగారు" అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

వైద్యాగారు

"అహమదాబాదు కాంగ్రెసుమహాసభయం దామోదింప బడిన స్వరాజ్యతీర్థానమును అనగా ఖద్దరును ధరింపవలెను. హిందూమహాత్మునియైన మైత్రీని వృద్ధిపరుపవలెను. దౌర్జన్యరాహిత్యముకే ప్రధానముగా నేర్పరుచుకొనవలెను. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. అను వెళ్ళనియమములతో గూడిన తీర్థానమునీసభవా రామోదించుచున్నారు." అను తీర్థానమును కి. వి. వైద్యాగారు రుపపాదించిరి. "స్వరాజ్య సమరమునకు ఆత్మకై ఆధారముగా నుండవలెను గాని పశుబలము గాదు. అంగ్ల దేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనను సార్వభౌమాధిపత్యమై చక్కగా పనిచేయుచున్నదిగాన మనము దానిని రూపుమాప గోరుటలేదు. హిందూదేశమున గూడ నట్టి సత్పరిపాలన మేర్పడవలెననియే మనము కోరుచున్నాము. నిరంకుశత్వమును మహానుభావి ఖద్దరే పరిమార్చులడు." అని వైద్యాగారు నుడివెరి.

గోఖలేగారు

"కాంతస్యానుసమృద్ధివిధానములవలన నచిరకాలమున స్వరాజ్యమును బడయుట కెట్టి మార్గమును కాంగ్రెసు ఉద్వేగమునందోనోనింపవలెనో నిర్ణయించుట కొకసంఘము నేర్పరుపవలెను. ఆసంఘమువారు గ్రామాగులకేగి స్వయముగామాది కాంగ్రెసు యుద్వేగమునం దేకాఖలు బాగుగ పనిచేసెనో ఏని

విఫలమయ్యెనో గ్రహించి తమ అభిప్రాయములను అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకు జూసునెలలో తెలుపవలె" నను తీర్మానమును పూనాలాని మహారాష్ట్ర పత్రికాసంపాదకుడు గోఖలేగారు రుపపాదించిరి. "ఖద్దరువలననే స్వరాజ్యము లభించు ననుచుంటే నే నేకీభవింపజాలను. ఖద్దరుకు బదులు మద్యపాననీయాలనార్థమత్యధికమగు కృషిని నలుపవలెను" అని గోఖలేగారు నుడివెరి.

భోపల్కురుగారు

"దేశీయులు కాసనసభలయందును, పిక్వేనిష్యాలయములందును, మున్యసిపలు లోకలుబోర్డులందును, ఇతరసంఘములందును చేరవలెను. విదేశీబట్టలను బహిష్కరింపవలెను. శిరీషావ్యాపారమునకు సేర్పరుపవలెను" అని భోపల్కురుగారు రుపపాదించెను. "గాంధీమహాత్ముని మొదటి విధానమును పటిష్ఠముగ నెరవేర్చవలెను." అని భోపల్కురుగారు నుడివెను.

చాల తీవ్రమగుచర్చ జరిగినది. గోఖలేగారి సవణతో మొదటి తీర్మానమును చాల హెచ్చుమంది ఆమోదించిరి. స్వరాజ్యసిక్తికి కాంగ్రెసువిధానము సమర్థముకాదని పలువురు తెలిపిరి.

ధేరాడూను మండల సభ

తుచ్ఛలదుర్గయము

అధ్యక్షునివై పిస్తోలు కాల్చుట

ధేరాడూను మండలసభ కధ్యక్షుత పహించుటకు బారిష్టరు హరకరనాథమిత్ర (అహమదాబాద్) గారు రచటికేగిరి. మిత్రగారి నూరేంపుతో తీసికొని వెళ్లుమండ మొదట నొకరాయి యు పిచ్చుట నొక పాదరక్షయు నాయనవై నెవరో తుచ్ఛలు వేసిరి. పిచ్చుట నెడో ఆయనకుక పిస్తోలు కాలెను గాని ఆయనకు దెబ్బ తగలలేదు. చివరకు ధేరాడూనులో మండల సభ జరుగుగూడ దని యుద్వేగులు కాసిరి. అందువలన నచటికి 10 మైళ్లదూరమున సభజరుపబడెను. మిత్రగారు కధ్యక్షుత పహించిరి. పండిత జవహరలాలు నెహ్రూ, శ్రీ శంకరాచార్య స్వామి, గార్లు మున్నగువారు రుపవసించిరి. మిత్రగారు ధేరాడూనునుండి లక్నోకు 19 వ తేదీని వెళ్లిరి. లక్నోలో వారిని డు. ధేరాడూనులో జరిగిన సంగతు లన్నియు నిజమేనని ఆయన చెప్పిరి.

భేరీ మండలమున రాజకీయోపన్యాసముల నీయగూడదని మిత్రగారికి భేరీ జిల్లామేజిస్ట్రేటు మార్చి 20 వ తేదీని నోటీసు నిచ్చెను. మిత్రగారు నోటీసు నుల్లంఘింపరు.

జేహారు బరిస్సా

అసహాయవాదుల కేసులు

పునర్విచారణ

ఈ రాష్ట్రమున శ్రీ. లా. శ. చట్టము క్రింద శిక్షింపబడినవారి కేసుల నన్నిటిని పునర్విచారణకొరకు న్యాయమూర్తి సర్ మల్లిక్గారికి ప్రభుత్వమువారు పంపిరి. 303 కేసులలో పునర్విచారణ జరిగినది. 218 కేసులు జుర్మానా కేసులు స్వల్ప శిక్షలు. వాని కధ యిదివరకే ముగిసినవి. మూడుకేసులలో మాత్రమే తగినంతసాక్ష్యము లేదనియు శిక్ష తగ్గింపవలెననియు సర్ మల్లిక్గారు తెలిపిరి. శ్రీ శ్రీ. కోడు 107-108, పీనుకోకు

124 ఏ, 158 ఏ, 505 కక్ష నుల్లంఘించి 1-1-1921 మొదలు శిక్షింపబడినకేసులలో 4 కేసులలోమాత్రమే మద్దాయిలను వదలవలెనని మల్లిక్గారు తెలిపిరి. అని దొరకమువారు ప్రకటించిరి. మాలానా హజరతు మోహనీగారి కేసు

ఈనెల 26 వ తేదీని పీనుకోకు 121, 124 ఏ కక్ష నుల్లంఘించి (రాజు నెడికించుట- రాజద్రోహము) మాలానా హజరతు మోహనీగారివై తేబడిన కేసువిచారణ అహమదాబాదులో ప్రారంభమగును.

మైనూరు కాంగ్రెసుసంఘము

17 వ తేదీ సాయంత్రము మైనూరు రాష్ట్రీయమున నుల్లూనుపేటలో సంఘాధ్యక్షుడు ఎస్. ఎస్. పెట్టెగారి అధ్యక్షతక్రింద మైనూరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ మహాసభ జరిగినది. కంటోనమెంటులో జరుగుచున్న ఖిలాఫతు సభోద్దేశములపట్ల నీసభవారు సానుభూతిని తెలిపిరి

చారీచారా కేసు

ద్వారకపాండేను గుర్తించుటకు ముగ్గురు సాక్షులను మరల రావించిరి. పోలీసుప్రేమకు హెడుగుమాస్తా భార్యయును ముగ్గురు కుమార్తెలును ఆనాడు నాయంట్ల తలదాచుకొని పురుషాడు వెళ్ళిపోయిరని" విధిని తుడుచు (పాకీ కులస్థుడు) నతడు సాక్ష్యమిచ్చెను. జనధను చాకీదాడు 18 గుర్తి గుర్తించెను. గోబుధనురాష్ట్రీ భార్య గంగి అనునామె సాక్ష్యమిచ్చెను. "నాయంట్ల ప్రేమకుకు చాల సమీపము. నాయంట్ల పోలీసువా రెవరైన దాగియున్నా రేమోనని గుంపువారిడు నాయంట్లలో చొరగిడిరి. అప్పుడు నాభర్త ఇంటి లేడు. నేను నాబిడ్డల నిద్దరిని తీసికొని వేగొకచోటికి పోయి రాత్రి మరలరాగా ఒకఖటిమా కనపడలేదని" అమె చెప్పెను.

వంగరాష్ట్రీయ మహాసభ

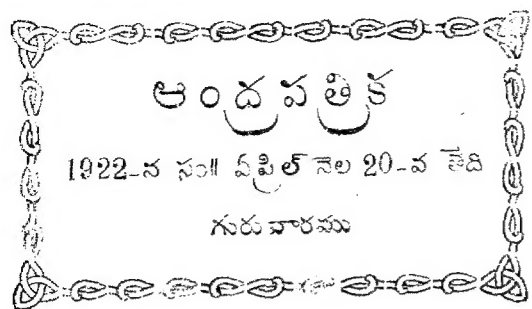
శ్రీమతి వాసంతీదేవిగారి అధ్యక్షత

దేవిగారి అంత్యోపన్యాసము

మీరందఱును సద్భావముతో మొనరినండి కడవరకును నాకు తోడ్పడుటచే నే నీ కార్యక్రమమును నిరంతరాయముగ కొనసాగింప గలిగితిని. రాష్ట్రీయనాయకులను వలంటి లను గూడ నేను నా పుత్రుల వలె నే చూచుచుందును. గాన వారిమృత్యున నాసించుటకు నాకు హక్కు కలదు. ఆ ఆధారముననే నేను నీ ఆగ్రాసము నధిష్ఠింప సామానించితిని నాఆశలను మీరు పూర్తిగా నెరవేర్చితిరి. నాలోపములన్నిటిని నేను పూర్తిగా గ్రహించితిని. వెళ్ళవలయును లందు నేను పారబాటులను చేసియుందును. మీరు దయతో నావై నిడదలచిన యీ భారము ను వహింపదగిన శక్తి నాకు లేదని నే నెరుగుదును. వెళ్ళుమంది దేశీయ నాయకులను వలంటిలను నాభర్తయును నాపుత్రుడును కారాగృహమున బంధింపబడి యున్న తరణమున నేను ప్రజల యాజ్ఞను నిరాకరించిచో భారత పుత్రికా మండలకు ఆజ్ఞతనుచేసినదాన నగుదునని తలచి నాఅసమర్థత తెరింగియు నేనిందులకు సంసిద్ధ నైతిని. ఇందులకు వేరుకారణ మేదయును లేదు. ఈ సభలో నామోదింపబడిన తీర్మానముల నాచరణలో నెట్లుకు మీరు గట్టికృషిచలిపెదరని నేనునమ్మెదను. గాఢమగు మరణీక్షతో మీరారితీర్మానముల తత్వమున తగతముచేసుకొని జనసామాన్యమునం దట్టిమతిభావమును కలిగింపవలెను. మనదేశీయులందఱును దౌర్జన్యరాహిత్యమార్గమునే అనుసరించి భక్తి పూర్వకముగ స్వాధీనత్వాముతో తేజమాత నారాధింపవలెను ఈ సభలో నాయకులు తెలిపిన విషయములకుం తె హెచ్చుగా నే నే మియును తెలుపజాలను. వారి యుపదేశానుసారము మీ రాచరింతురని నేను నమ్మెదను. భారతాంగన లత్యధికమగు దేశసేవకు చేయగలరను ఆక నాకు కలదు. వారి తరుణమున తమపుత్రులకును సోదకులకును మనః పూర్వకముగ తోడ్పడనిచో స్వరాజ్యసంజాతనము శీఘ్రముగ లభింపజాలదు. స్త్రీలు శక్తి స్వరూపిణులుగాన వారితరుణమున ముందు నిలిచి మృతులను మరణాశ్శవస్థలో నున్న వారినిగూడ మరల పునర్జీవితుల గావించవలెను. ఈరీతిగా సోదరిసోదరు లందఱును కలసి పనిచేసిన కార్యసిద్ధిచే కూరగలదు స్వరాజ్యపథము కంటకావృతము. గాన మీరందఱు నత్యధిక భైర్యస్థులములతోను సంపూర్ణభక్తితోనుమీయం దంతర్యామిగానున్న సర్వేశ్వరుని శ్రేక్షలను గ్రహించుటవలనను మానవసంఘోద్ధరణమునకు ప్రారంభింపబడిన యీయుద్వేగమును కొనసాగింప వలెను. ఈసభలో పెద్దలకందరిని నమస్కరించుచున్నాను చిన్నలకందరి నాశీర్వాదించుచున్నానని నివాసంతిదేవిగారు నుడివెరి.

బొమ్మడి పైలంప్రమాదపు కేసులో విశ్లేషించబడిన డ్రైవర్ల వందానూటలు, అసిస్టాంట్లు పైష్‌కో ముప్పాళ్ల వారాంతా మారారు. గార లిరువురును సేలంబాగా జడ్జి వారెనుగారి కోర్టులో అరీలు చేసిరి. అరీలు త్రోసివేయబడెను.

భారత సమస్య: కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు

హిందూ దేశమున కింతవరకును స్నేహితు లని ఎంచుకొని లిబరలు పక్షము వారుగాని, లేబరు పక్షము వారుగాని, ప్రస్తుత జాతీయోద్యమము పట్ల విముఖత జూపుట తటస్థించుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముని సిద్ధాంతము లీపక్షాలకు విపరీతముగా దోచుచున్నవి. రాజకీయవిషయములను ధార్మికవిషయములను జతజేర్చుట, మోటుతనముగ దోచుచున్నది. పాశ్చాత్యనాగరికతయే మానవ కోటిని రక్షించుననియు, ప్రాచ్యఖండవాసులు అనాగరికులనియు, వారిని ఉద్ధరించు బాధ్యత పాశ్చాత్యులపై గలదనియు ఇంతవరకును భావించుచుండిన పాశ్చాత్యులకు, గాంధీ మహాత్ముడు ధర్మము నాధారము జేసికొనని ఆధునిక నాగరికపు నిస్సారతను బయల్పరచినపిమ్మట, భయసంభ్రమము లుదయించెను. లిబరలు లేబరు పక్షముల వారు సయితము కలవరపడజొచ్చిరి. విశాలాభిప్రాయములకు పేరెన్నిక గాంచిన నేషనుపత్రిక సయితము మహాత్ముని యుద్యమరహస్యమును కనుగొన జాలక వారికి ప్రవాసశిక్ష విధింపవలయునని వ్రాసియుండ, తక్కుంగల పత్రికల సంగతి జెప్ప నేల? కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు పార్లమెంటు సభలో నిటీవల హిందూ దేశ సమస్యను గూర్చి ముచ్చటించునపుడు, ప్రస్తుత ద్యమము పట్ల సుముఖత జూపియుండరయిరి. కిలాఫాత్ సమస్య వారి కర్థము గాకుండుట వింతగాదు. కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరించినను, హిందూ దేశ మహమ్మదీయులు సంతృప్తిజెందరనియు, వారికి గానలసినది స్వరాజ్యమనియు, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించిరి. మహమ్మదులుగాని, భారతీయులెవ్వరయినను గాని “స్వరాజ్యసమస్య పరిష్కార మకవరకు సంతృప్తి న్నవని మూట నిచ్చయము. కాని, స్వరాజ్యసమస్యను పరిష్కరింపని కారణమున, మహమ్మదీయాభిప్రాయనుసారముగ కిలాఫాత్ సమస్యను పరిష్కరింపకుండుట, ధర్మము గానేరదు.

ఇక, రీడింగు ప్రభువుగా రవలంబించిన పరిపాలనాపద్ధతిని వెడ్జివుడ్ గారు ప్రశంసించుట జూడ, జన్మస్వాతంత్ర్యములపట్ల వీరికిని తగిన యభిమానము లేదని కనుపించును. రీడింగు ప్రభువుగారు తాను నలంబించిన పద్ధతి నిర్బంధము గాదనియు, సహనముచే ప్రోపింపబడినదనియు, ఇంతకు మున్ను దెలిపియుండెను. అట్టియభిప్రాయమునే కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారును వ్యక్తపరచుచున్నారు. నిర్బంధవిధానము గూర్చి ఇంతటి యుదాసీనతను వహించునంతవరకు, లేబరు పక్షము వారు ఈ దేశమున జ్యుజ్యుమున మేలుజేసిన రని ఎంచు వీలుగనా? గాంధీ యుద్యమము గూర్చి వీరు సూచించిన యాక్షేపణలు మామూలు వేగాని క్రొత్తవిగావు. ఇయ్యది పాశ్చాత్యపరిపాలనమునకే గాక, పాశ్చాత్య నాగరికమునకు సయితము విరోధము బూనుచున్నదనియు, గాంధీ యాందోళనము కొనసాగిన కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు నగర

ముల వివాదము జరుగు ననియు, నాగరిక మడుగంటి దేశము మధ్యయుగమునకు బోవుననియు, వెడ్జివుడ్ గారు వాక్రుచ్చిరి. కలకత్తా, బొంబాయి, చెన్నపట్టణములు నాశన మగునేమో నని ఆతురము జూపెడి కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు, హిందూ దేశమునందు గ్రామముల సౌప్య మడుగంటుటకు నగరరాజములు కారణమయ్యె ననియు, గ్రామ ప్రతిష్ఠాపనలు శిథిలము లగుటకు ఆధునిక నాగరికము కారణమయ్యె ననియు, ప్రజల శక్తిసామర్థ్యము లందుమూలమున సమసిపోయె ననియు, ధర్మమును ఆధారము జేసికొనకుండుటచే నాగరికము సారవిహీన మయ్యె ననియు, ఇట్టి నాగరిక ఫలములు పాశ్చాత్యదేశములందు వ్యక్తమగుచున్నవనియు, వీని బారినండి తప్పించుకొనుటకు పాశ్చాత్యప్రపంచము వ్యర్థప్రయత్నముల ననేకముల గావించుచున్నదనియు, గ్రహింపలేదుగాబోలు! రాజప్రతినిధిగారు గాంధీని విధితేక కారాగృహమునకు బువీరని వెడ్జివుడ్ గారు తలచుచున్నారు గాని, తగిన కారణ మేదియు గనుపింపలేదని హిందూ దేశమున మితవాదప్రముఖులు సయితము వెల్లడిజేసి యుండిరి. కాని, గాంధీ యుద్యమము నడగదొక్కుటకు నిర్బంధములు మార్గములు గావని వెడ్జివుడ్ గారు గుర్తించుచున్నారు. దేశమోక్షము కొరకు భారతీయులు కారాగృహములను నింపుచున్నపుడు, నిర్బంధ మధిక మయిన కొలదియు ఆందోళనము అధికమగుచుండునని, వీరు గ్రహించిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులను మర్యాదగ జూచుట ఆనసర మనియు, హిందూ దేశపు కారాగృహములు సరకతుల్యము లనియు, అట్టివానిలో తగిన సౌకర్యములను వారికి ఒనగూర్చవలయునని, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించిరి గాని, వారి సూచనను పాటించినటుల ఇంతవరకు గనుపింపదు.

రాజకీయ నిర్బంధితులయెడ, అధికారులు పగజూపుచున్నారుని, వెడ్జివుడ్ గారు స్థిరపరచుచున్నారు. ప్రస్తుత దుస్థితిని తెలుపుటకు వెడ్జివుడ్ గారి వాక్యములు జాలును. నిర్బంధముల విఫలతను సూచించుటలో వెడ్జివుడ్ గారు వెనుదీయుట లేదు. రాజకీయవాదులను కారాగృహమునకు పంపెడి స్థితి యరుదెంచినది. కారాగృహములు నిండుచున్నను, ఆందోళనము యథాప్రకారముగ కొనసాగుచున్నది. ఇక పత్రికల ప్రాముఖ్యము హిందూ దేశమున అతిశయించుచున్నది. వానిని అడచివేయవలయును. సభలను నిషేధింపవలయును. ఈ రీతిన బహిరంగముగ జరిగెడి ఆందోళనము నిర్మూలమగునేని, అయ్యది రహస్యసూర్యముల బట్టునని, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించుచున్నారు. ఇటుల వ్యవహారము ముదిరినకొలదియు ఐర్లెండు పరిస్థితులు హిందూ దేశమునను ప్రబలునని, వెడ్జివుడ్ గారి యుద్దేశము. ఇట్టి దురవస్థ వాటిల్లకుండ ఆటంకపరచుటకు సంస్కరణములలో మరియొక యంతరమును ప్రసాదించుటకు కాలనిర్ణయము గావింపవలెననియు, పూర్వమగు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, హైందవ శాసనసభలో కోశముపై సభికారమును ప్రసాదించవలెననియు, శాసనసభలకు క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగవలెననియు, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించిరి. కాని, నిరాకరణోద్యమమును సహాయ నిరాకరణావలంబులు విరమించిన గాని, ఎట్టి వాగ్దానమును ముందుగ జేయుటకుగాని, క్రొత్తఎన్నికల జరుపుటకుగాని వీలులేదని, వీరి యుద్దేశము. ఇందు కొరకు, కారాగృహమునందున్న గాంధీని కలసి కొని ద్వితీయాంతరమును గూర్చిన వాగ్దానముతో నతడు సంతృప్తుడగునేమో తెలిసికొని, నిరాకరణోద్యమము అంతమొందునటుల జూడవలయునని, వెడ్జివుడ్ గారు సూచించుచున్నారు.

కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు లేబరు పక్షమునకు జెందినవారు. లేబరు పక్షమునారు వెనుక హిందూ దేశ స్వయంనిర్ణయాధికారము నంగీకరించియుండిరి. వెడ్జివుడ్ గారు రీసూత్రము నిపు డంగీకరింతురా? హిందూ దేశమునకును, ఇంగ్లండునకును దృఢ సఖ్యము గుదురవలె ననిన, ఇంగ్లండు ముందుగ హిందూ దేశపు స్వయంనిర్ణయధికారమును అంగీకరింపవలెను. ఆ సంగతిని పార్లమెంటు సభ వెల్లడి జేయవలయును. తాత్కాలికోపద్రవమును తొలగించుటకు, సమయానుకూల మగు వాగ్దానములను జేసి లాభము లేదు. స్వపరిపాలనాంతరములను నిర్ణయించెడి హక్కును పార్లమెంటు సభ తనయొద్ద నుంచుకొనుటచేతనే, సంస్కరణములు ప్రయోజనరహితము లయ్యెను. భావికర్తవ్యము గూర్చి కలనల్ వెడ్జివుడ్ గారు గాని, నేషనుపత్రిక కాని గావించెడి సూచనలు ఆంగ్ల దేశమునందలి అత్యల్పసంఖ్యాకుల యభిప్రాయములను దెలుపుచున్నవి. మిగిలినవా రింకను చలనము జూపులేదు. వారి కింకను హిందూ దేశ సమస్య ప్రాముఖ్యము పొడగట్టలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, హైందవ శాసనసభవారు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి గావించిన తీర్మానము గూర్చి యోచించుచున్నటుల విదేశీతంత్రవార లింతకు మున్ను దెలిపెను గాని, వారి యభిప్రాయ మేదియో, ఏ దృష్టితో వారీ విషయము నాలోచించుచున్నారో తెలియలేదు. శాసనసభవారి తీర్మానము, ప్రజాభిప్రాయమున కనుగుణముగ లేదనియు, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడదనియు నెనుక తెలిపియుంటిమి. భారతవర్షము తన మనోరథము త్వరలో నెరవేరవలయునని వాంఛించునెడల, పరుల యనుగ్రహముపై నాధారపడియుండజనదు. లేబరు పక్షమువారు రయినను హిందూ దేశమునకు మోక్ష మొసగలేరు. హిందూ దేశము తన శక్తివలననే, స్వాతంత్ర్యము బడయగలదు. హిందూ దేశపు శక్తి విజృంభించిన కొలదియు, ఆంగ్ల దేశము భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరుపక వీలుండదు. అట్టి శక్తి దేశమున కిలవడుటకు, కాంగ్రెసునిర్మాణకార్యక్రమము చక్కని యవకాశ మగుచున్నది. ఎట్టి విషమపరిస్థితులం దయినను వెనుదీయక, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు భారతవర్షము శ్రద్ధబూనుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి గూర్చి వ్యాకులము జూప బనిలేదు. రాత్రికి బిమ్మట పగ లేరీతిన వచ్చి తీరునో, పరాధీనత తొలగి స్వాతంత్ర్యమును అటులనే సిద్ధించుట తక్షణము. దృఢమగు ఆత్మవిశ్వాసమే, భారతజాతి కిపుడు ముఖ్యావశ్యకము.

నందు చిక్కినది

సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు, భారతీయులకు స్వపరిపాలనము బనికొరదని జెప్పటకు సందేహము లభించునా యని వెతకుచుండను. వారి కిప్పుడు చక్కని యవకాశము లభించినది. ఫిలిప్పైనుదీపులలోను బ్రిటీషు ఇండియాలోను స్వపరిపాలనము గూర్చి వ్యత్యాసము జూపుచు, సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు స్వేచ్ఛేటరుపత్రిక కొక వ్యాసమును పంపిరి. ఫిబ్రవరి 14-వ తేదిన కామన్సు సభలో లాయడు జార్జి గారు గావించిన ప్రసంగము, ఓడ్డయరుగారిని సంతోషమిమ్మగుల గావించినది. హిందూ దేశమునం దెన్నడును ప్రజాప్రభుత్వము లేదనియు, ప్రజాపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలు హిందూ దేశమునకు బనికవచ్చునో లేదో ఇంకను కనుగొనవలసియున్నదనియు, ఈ ప్రయత్నము విజయము గాంచవలెన్నచో కడు నెమ్మదిగ బని జరుగవలయు

ననియు, స్వాతంత్ర్యము నిచ్చునపుడు అధికార సామ్రాజ్యము నేమాత్రము తగ్గింపగూడదనియు, లాయడు జార్జి గారు పార్లమెంటు సభలో చెప్పి యుండిరి. లాయడు జార్జి గారు యూహల నల్లుట లో దిట్టలు. హిందూ దేశపరిస్థితుల గూర్చి వారి కేమియు అనుభవము లేకున్నను, అన్నియు తెలిసిన వారితలె సిద్ధాంతీకరించుటకు. లాయడు జార్జి గారు వెనుదీయువారుగారు. అన్నియు తమకు తెలియు ననుకొనుట పాశ్చాత్య ప్రముఖుల సామాన్య లక్షణము. లాయడు జార్జి గారి వాక్యములు, ఓడ్డయరు గారికి సంతోషము గలిగించినను, వారు తమ యభిప్రాయముల నింకను గట్టిగ డెలుపనందులకు ఓడ్డయరుగారు విచారించుచున్నారు. కాని, ఆ విచారము, ఫిలిప్సెనుదీపుల గూర్చి వుడ్డు రిపోర్టు తెలిపిన సంగతులవలన ఓడ్డయరుగారికి దీరిపోయినది. ఎంతటి యుదారమనస్కుల కయినను అధికారము చేజిక్కిన పిమ్మట దానిని నవలుకొనుట కష్టముగ కన్పడును. అందుకనియే స్వయంనిర్ణయసూత్రము ననుసరించి, ప్రతిదేశమునకును స్వాతంత్ర్యమేర్పాటు జేసినచో, ప్రపంచములో క్షేత్రము తొలగిపోయి యుండెడిది. సంఘర్షణమునకు అవకాశము లేకుండెడిది. అన్నిజాతులును స్వాతంత్ర్యస్థులుగా ననుభవించునపుడు, ప్రపంచము ఆనందమున ముగిసి యుండెడిది. అట్టి ఏర్పాటులను సంధిసభవారు చేయరయిరి. స్వయంనిర్ణయసూత్రమునుమాత్రము ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు ప్రతిపాదించిరిగాని, దానిని ఆచరణలోనికి తెచ్చింప లేకపోయిరి. ఫిలిప్సెనుదీపుల విషయమై అమెరికావారు తామెసగిన వాగ్దానములను విడనాడుచున్నారు. ఆరునెలలు సహవాసము జేసిన వారు వీరయిరను సామ్యముననుసరించి, యూరపు వ్యవహారములందు అమెరికావారు ప్రవేశము జేసికొనిననాటి నుండియు, వెనుకటి యుదార సంకల్పములను విడనాడుట కారంభించిరి. విల్సనుగారు అమెరికా కధ్యక్షులుగ నుండగ, హానినను గారు ఫిలిప్సెను దీపులకు గవర్నరు జనరలుగ నుండిరి. హానిననుగారు పంపిన రిపోర్టులబట్టి, ఫిలిప్సెనుదీపుల ప్రజలు సుస్థిరపరిపాలనము నేర్పరచుకొనగలిగి రనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము బొందుటకు కాంగ్రెసుసభ విధించిన నియమములను వారు నెఱవేర్చి రనియు, 1920 సం॥పు చివరను ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెసుసభకు పంపిన సందేశమునందు, ఫిలిప్సెనుదీపులకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట అమెరికావారిధర్మమని, విల్సనుగారు హెచ్చరించిరి. విల్సనుగారి స్థానమును, పిమ్మట హార్డింగుగారు ఆక్రమించిరి. 1921 సం॥ము మార్చి నెలయందు, విల్సనుగారి సందేశమున్న అంత్యసందేశముగ నంగీకరింప వీలు లేదని హార్డింగుగారు వెల్లడించి, ఫిలిప్సెను దీపుల పరిస్థితులను పరిశీలించి నివేదికను పంపవలయు నని జనరలు వుడ్డుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక విచారణ సంఘము నేర్పాటుజేసి యుండిరి. ఈ సంఘము నందు ఫిలిప్సెను ప్రజల ప్రతినిధు లెవరును లేరు. అనధికారులు లేరు. ఈ సంఘమునందు సభ్యులుగ జనరలు వుడ్డుగారును, ఫోర్బుగారును ఇదివరకు ఫిలిప్సెనుదీపులను పరిపాలించిన యుద్యోగులు. వీరికి సహాయముగ, సివిలు, మిలిటరీ, నేవలు యుద్యోగులు నియమింపబడిరి. ఇట్టివారికి ఫిలిప్సెను ప్రజల స్వాతంత్ర్యము సంక్షేపితముగాను ముందునో యూహించుట సులభ సాధ్యము. ప్రజలకు పరిపాలనాధికారము చేతికి వచ్చిన ఎనిమిదిసంవత్సరములలో, అన్నిశాఖలలో క్షీణతగలిగినదియు, ప్రజల క్షేమమునకు భంగము కలిగినదియు, వుడ్డురిపోర్టు తెలిపినది. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు సూచించిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

నొసగుటకు వీలులేదనియు, అమెరికను గవర్నరు జనరలుగారికి సంపూర్ణాధికార ముండవలెననియు, ఫిలిప్సెను శాసనసభలు వారి యధికారమును తగ్గింపగూడదనియు, ప్రజల కిదివర కేయబడిన అధికారములను తిన్నగ వినియోగించుటకు వారు నేర్చుకొనువరకు, అమెరికా ప్రభుత్వము వారు ఇంకను ఎక్కువ హక్కులను ప్రసాదించ గూడదనియు, వుడ్డుకమిటీవారు సూచించిరి. వీరి నివేదికను, ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారు అంగీకరించి, విల్సనుగారి వాగ్దానములను త్రొసి బుచ్చునని తలంప వచ్చును. వుడ్డురిపోర్టు, ఓడ్డయరుగారికి, మిగుల సంతృప్తిగలిగించినది. స్వాతంత్ర్య నిరోధము, ఏదేశమునకు గలిగినను, ఓడ్డయరుగారికి పండుగయేగద. లాయడు జార్జి గారు సూచించినవిధమున, ఇట్టి ప్రకటనము నొకదానిని హిందూ దేశమునకు గూడ బంపవలయునని, ఓడ్డయరుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఫిలిప్సెనుదీపుల చారిత్రమునుండి హిందూ దేశ మొకగుణపాతమును నేర్చుకొనవలసియున్నది. కేవలము పరుల యనుగ్రహముపై నాధారపడియుండెడి జాతికి, ఫిలిప్సెను దీపులకు సంభవించిన ఇక్కట్ల బోలు ఇక్కట్లు సంభవించగలవు. పాలకుల వాగ్దానములపై నాధారపడుటవలన, ఆశాభంగములు పెక్కులు తటస్థింప గలవు. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు బహిరంగముగ తెలిపిన వాగ్దానములను ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారు త్రొసివేయుచుండ, ఇక పాలకుల వాగ్దానములకు విలువ ఏముండును? విచారణసంఘముల ప్రయోజన మెంతగలదో, వుడ్డు రిపోర్టుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. అమెరికను దృష్టిలో, ఫిలిప్సెను పరిపాలనము సామ్యముగ నుండునా? హిందూ దేశస్థితిని విచారించుట కేర్పడెడి పార్లమెంటరీ విచారణసంఘముయినను, ఇట్టి నివేదికనే తయారుజేసి పంపగలదు. మన మితవాదు లీసంగతిని గ్రహింపవలెను. అన్యల పరీక్షలకొరకు వేచియుండక, భారతజాతి తనపై తా నాధారపడి స్వాతంత్ర్యసిద్ధిగాంచుట మిగుల శ్రేయోదాయకము.

రెండు అర్థములు

స్వరాజ్యమునకు, లిట్టను ప్రభువు సూచించిన రెండు అర్థములు మితవాదులకయినను రుచింపవని, మొన్నటిదిగము సూచించియుంటిమి. ఇంగ్లండుదేశము ఎన్నటికిని అంగీకరింపదని తెలిపిన రెండవభావము, మితవాదుల ఆశయమేగాని వేరుగాదని తెలిపి యుంటిమి. స్వరాజ్యసిద్ధికి యూరపియను యుద్యోగుల స్థానమును భారతీయు లాక్రమింపవలె నను సిద్ధాంతమును మితవాదులు ప్రతిపాదించుచున్నారు. ఈ సిద్ధాంతము సఫలముగాకుండుటకు తమ బలము నంతను వినియోగించి ఆటంకపరచెదమని, లిట్టను ప్రభువు సూచించియుండెను. జప్తిసుప్రతిక, లిట్టను ప్రభువుగారు సూచించిన భావము సంకచితమని వ్యాఖ్యానము జేసినది. యూరపియనులకు బదులు భారతీయులను నియమించుట, సామ్యమును జెడగొట్టుట గాజాలదనియు, భారతీయులను పరిపాలనా వ్యవహారములలో తయారు జేయుటయే బ్రటిష్ వారి యుద్దేశమని ఇంతవరకును ప్రకటించిన వాగ్దానమునకు లిట్టను ప్రభువుగారి వ్యాఖ్యానము భంగకరమనియు, భారతీయులకు తాజకీయ పరిజ్ఞానము లేదనియు, రాజకీయస్వాతంత్ర్యము నకు వారు అనర్హులనియు ఇందువలన అర్థముననియు, జప్తిసుప్రతిక డెలుపుచున్నది. జప్తిసుప్రతిక సయితము, లిట్టను ప్రభువుగారి యర్థ విధేయ నంగీకరింపకుండ, ఎవరిని సంతోషపెట్టుటకు వారి ప్రసంగము గావించిరో తెలియదు. మరచి

తిమి. లిట్టను ప్రభువు యూరపియను సంఘమువారి ఎదుట నిట్టి ప్రసంగము గావించియుండుటచే, కేవలము వారిని సంతృప్తిపరుచుటకే ప్రయత్నించి యుండవచ్చును. వీరి యభిప్రాయములు సిద్ధాహం పక్షమువారి యభిప్రాయములకు సరిపోవుచున్నవి. గవర్నరుల యభిప్రాయములను ప్రజలిపు డంతగ పాటింపకున్నను అధికారులలో వ్యాపించిన సామాన్య దృక్పథ మేతీరున నున్నచో కనుగొనుటకు, లిట్టను ప్రభువుగారి ప్రసంగము అక్కరకు వచ్చును. నిర్బంధముల తీవ్రతకు కారణమును గ్రహించుట, కష్టము గాదు.

పరిశ్రమలసభ

కలకత్తా:—గౌ. ఇన్స్పెక్టరు సీమాకు వెళ్లకలసివది. నందున, నేటిదిగము ఉదయము గౌ. హరివిక్లా లాలగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి.

రైల్వే ఇంజనీర్లకు, యంత్ర శాస్త్రజ్ఞులకు ఇచ్చట నేదేశములో తగినవిద్యను నేర్పటము కఠినమై యున్నది. ఇట్టి విద్య నేర్పటకు రాష్ట్రీయ పరిశ్రమల శాఖలు రైల్వేలతో సహకారముతో పాటుపడవలెనని తీర్మానించబడెను.

కొన్ని సాంకేతిక విద్యలను నేర్చుకొనటకు విదేశములకు వెళ్లగోరు భారత, ఆంగ్లో హైందవ యువకులకు కనీసము 6 ఉపకారవేతనములైన ఇయ్యవలసినట్లు భారత శాసనసభవారు తీర్మానించుచుండిరి. తమ ఆధికారములోనున్న విద్యలకుమాత్రమిట్టి సహాయముచేయుటకు వీలుండవచ్చునని భారత ప్రభుత్వము వారు వలికిరి. రాష్ట్రీయ పరిశ్రమల శాఖలవారు ఇట్టి ఉపకారవేతనముల నిచ్చుట తమ కంతవరకు సాధ్యమనో వివరించిరి.

చిరకాలములో స్థాపించబడనన్న ఇంజనీర్ల సంఘోద్దేశములనుగురించి కలకత్తా ఓడరేవు సమాజాధ్యక్షుడు సి. డి. యం. హింద్లాగారు మాట్లాడిరి. ఇంజనీరుకు విషయములలో వారు ప్రభుత్వమువారికిని, ప్రజలకును సలహానొసంగి, తోడ్పడగలరని ఆతడు నుడివెను.

గౌ. రెడ్డినాయుడుగారు మదరాసుకు ఆహ్వానించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 19:— పరిశ్రమలసభ నేటితో ముగిసెను. ప్రతిరాష్ట్రములను ప్రభుత్వమువారి విషయ గాకపోయినను గొప్పకారాగారములను గురించియు, పెద్దపరిశ్రమల అభివృద్ధినిగురించియు రాష్ట్రీయ శాఖ లొండొరులకు డెలుపుకొనుచుండవలసిన దని ఆంధ్ర క రిం చు బడెను. సాంకేతిక, పారిశ్రామిక పాఠశాలలందలి బాలుర పఠనీయగ్రంథములను వాసి తయారుచేయుట కొక కల్పకార్యము ముండవలెనని కొందరుకోరిక. ఎట్టిపు స్రకములు కావలెనో వచ్చే సంవత్సర మింక తిరిగి సమావేశ మయ్యేలోపల విచారించి కనుగొనవలసినట్లు తీర్మానింపబడెను. పారిశ్రామిక వ్యవసాయపు శాఖలపనులను విభజించుటకు తీరణ మొసన్నము గాలేదని తీర్మానింపబడెను. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ శాస్త్రజ్ఞు లొసర్చుట వలసిన సహాయమును గురించి కొంతచర్చ జరిగెను. ప్రకృతసమయమున అన్ని రాష్ట్రముల పారిశ్రామిక ఇంజనీర్ల సమావేశము గానకై ఆలేదనియు, నూతనపరిశ్రమలను స్థాపించినప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ఒండొరులకు డెలుపు కొనుచుండవచ్చుననియు అంగీకరించబడెను.

వచ్చే సంవత్సర మింక మదరాసు నగరమునందు సమావేశము గావలసినట్లు గౌ. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు కోరిరి. పరిశ్రమల కేంద్రశాఖ కిట్లుచేయుటకు నీపొరను చేసెదమని సభా తేకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

ఇండియన్ డెంటు పత్రిక

వైకౌన్ట్ యిలు పనికిరాదు
మరల వ్రాతలోనే వెలువడును

ఇప్పుడు అలహాబాదులో ఇండియన్ డెంటు పత్రికను వైకౌన్ట్ యిలు తీసి ప్రకటింపుచున్నారు. అట్లు ప్రకటించినను గూడ ముద్రాపక ప్రకారములు తమపేర్లు నమోదుచేయించుకొనవలెనని అలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఇది హెచ్చరిక, యితముండట్లు ప్రకటించిన చట్ట జరుపడునని ఆతడు తెలిపెను. గాన నికముందు మరల వ్రాతప్రకారే ప్రకటింపబడును.

విదేశ వార్తలు

రష్యా - జర్మను ఒడంబడిక

లాయడుబార్జిషన్సు గడలు

మిత్రమండలి జర్మనీని బెదిరించుట

ఏప్రిలు 18:— లండన్ “టైమ్స్” పత్రికా సంపాదకులగు స్టీడుగారు జెనోవానుండి ఇట్లు దెలుపుచున్నారు:— జెనోవా సోషలిస్టుల వార్తాపత్రికలకు జెనోవా సమావేశము యొక్క గుట్టుపట్టులు బాగుగ దెలియును. జర్మను రష్యనులకు త్రాంగములన్నియు లాయడు బార్జిగారికి దెలియకను విషయమును ఈ పత్రికలు ఎగతాళి చేయుచున్నవి. లాయడు బార్జిగారు గతదినము సాయంత్రము 5 గంటలకు దన కాటకము మేమియు దెలియదని నడిచెను. దీనివలన చాల అనుమానములు గలుగుటయందు వింతలేదు. తమకి విషయమేమియు దెలియదని బ్రిటిషు ప్రతినిధులు దెలిపిన విషయములను హెర్ రథెనోగారి కెరింగింపగా లాయడుబార్జిగారికి విషయము లన్నియు దెలియుననియు ఆయన కూడ కొంతకాల మీ రాయబారములందు పాల్గొనెననియు నాయన నుడిచెను. లాయడుబార్జిగారికి శుక్రవారమునుండియు నావిక యము తప్పక దెలుపబడెను. ఈ విషయములు నిజము లని నిరూపణ జేయుటకు మాకు తగిన యాధారములు గలవు. లాయడు బార్జిగారు పలికించు వాక్యములకు, హెర్ రథెనోగారు దెలుపు విషయములు సంపూర్ణముగ వ్యతిరేకముగ నున్నవి” అని ఈ పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ఈ విషయమున నిజము బయటబడిన గాని మిత్రమండలియందు పరస్పరమృత మెట్లు గలుగునో దెలియుటలేదు. ఈ సమావేశము అపాయముతో గూడుకొని యున్నది. ఈ సమావేశము వలన చిన్న చిన్న ఫలితము లుద్భవించిన అని చాలవలయు కాదు గనునని లాయడు బార్జిగారెంచుచున్నారు. ఈ సమావేశమునందు కలహములు గలిగినయెడల బోల్షివిక్కులు సమావేశమును విడిచి యైన పోవుదురగాని కలహములందు పాల్గొనరు.

రష్యా జర్మను సంధివలన సమావేశ కార్యక్రమ ముపివేయబడెను. ఇందువలన జర్మనుల కనుకూలమగు ప్లానులకు విఘ్నము గలుగుచున్నది. జర్మనులు రష్యను వ్యవహారచర్యలందు పాల్గొనకుండ వెనుక నున్నను ఈ వ్యవహారము లన్నియు వారికి దెలియుచునే యుండెను.

శాంతికారకు ప్రార్థనలు

పోవుగారు జెనోవా అర్చివిషయముగ వ్రాసినకాబుపకారము డాక్టరు వర్తగారు (జర్మను ప్రతినిధి) అర్చివిషయము దర్శించెను. యూరపురము కాంతిని స్థాపింపవలసినదని అర్చివిషయము గారు గతదినము ప్రార్థనలనెరిపిరి. తరువాత జర్మను పత్రికా ప్రతినిధులు బ్రిటిషు ప్రతినిధుల నల్పాహారముల కాహ్వానించిరి. ఆ సమయమున హెర్ రథెనోగారు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి.

ఇదంతయు జర్మనుల కనుకూలములగు పన్నుగడల ననుబంధించి జరిగెను గాని రష్యను యొడంబడికవలన నివి భగ్నమాయెను.

విచిత్రకథ

ఏప్రిలు 18:— లాయడు బార్జిగారి కార్యదర్శియగు గ్రెగ్గ గారిదినమున, రష్యా జర్మనులకు గురించి లాయడు బార్జిగారి కేమియును దెలియదని దెలిపిరి. కాని జర్మనులును బోల్షివిక్కులును, ఈ వ్యవహార మంతయు లాయడు బార్జిగారికి దెలియునని ప్రకటించుచుండిరి. ఏది యెట్లున్నను ఈ యొడంబడిక వార్తలన నాయన ఆశ్చర్యమున మునిగి చాల వ్యధ చెందెను.

మిత్రమండలి యెత్తుకుపైయెత్తు

పో: లాయడు బార్జిగారును ఇటలీ ప్రతినిధులను గావించిన సుడిబొంట్ల సంగతి పై విషయముల జర్మనులకు దెలియవచ్చెను.

మిత్రమండలియు రష్యనులను ఏకీకరణమునైనను ఒడంబడికపైంతకముల గావించుకొనవచ్చునని ఇందువలన తాము మోస వ్యత్యాసములను చూచియు జర్మనులెంచి తామేమందుగ యొడంబడిక గావించుకొనుట యుచితమని అట్లుగావించిరి.

పిమ్మట నడచినట్లుగుట.

ఏప్రిలు 18:— రష్యా జర్మను ఒడంబడికవలన జెనోవా సమావేశమునందు కిష్టపిరిజనించెను. ఈ వార్తలన మిత్రమండలి

పట్టణములలో పిక్కుపడినట్లాయెను. పరాసు ప్రతినిధులు సమావేశమును వదిలివేయుదురని యెంచుచున్నారు.

ఇందువలన సమావేశము భగ్నము గాదని యెంచుచున్నారు. రష్యనులకు గావలసినది ధనము. ఆధమును జర్మనీ సహాయ మొనర్పజాలదు. అందుచేరష్యనులు మిత్రమండలిని తిరస్కరింప జాలరు. ఈ యొడంబడిక వలన జర్మను ప్రభుత్వము సోవియట్లు ప్రభుత్వము నంగీకరించెననియు ఇకమీద నిది మైత్రి గూడ మారవచ్చుననియు ప్రతినిధులు గమనించిరి.

పరాసు ప్రతినిధులు

ఏప్రిలు 18:— జర్మను సామ్రాజ్య యొడంబడికపై సంశయము లొనర్చుట దెలిపి తేలిసింపుచు పరాసు ప్రతినిధు లు ప్రకటించెను.

పరాసు ప్రతినిధి యగు బార్థోగారు సామ్రాజ్యముల మోసమును చాల తీవ్రముగ ఖండించిరి. బ్రెస్టులిట్టిస్కునందు జరిగినట్లే ఇచ్చటగూడ జరుగుననియు తామికమీద రష్యనులతో ఆధికార సమావేశములందు పాల్గొనమనియు వీరు నడిపిరి. ఈ విషయమై తమ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును గమగొనెదమని వీరు నడిపిరి. జర్మను ఒడంబడికను పరిక్షించుట కొక సంఘము నియమించుడున. తరువాత మిత్రమండలివారు తగిన చర్య తీసికొనెదరు.

పరాసు ప్రభుత్వము

ఏప్రిలు 19:— రష్యా జర్మను ఒడంబడికవలన జెనోవా యందు చేర్చబడిన పరిస్థితులను పరాసు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి.

రష్యా జర్మను ఒడంబడిక వచ్చెల్పు సందర్భి భిన్నముగ నున్నదను కారణముచే నీ యొడంబడికను రద్దుజేయవలెననియు లేకపోయిన తాము సమావేశమున పాల్గొనమనియు పరాసు ప్రతినిధులు గోరెదనని దెలియుచున్నది. మిత్రమండలి ప్రతినిధులు సమావేశమున నున్నంతకాలమును పరాసు ప్రతినిధులు గూడ సమావేశమునందుండవలెనని పరాసు ప్రభుత్వము వారు దెలిపిరి.

జర్మనులకు మిత్రమండలి లేఖ.

ఏప్రిలు 18:— మిత్రమండలివారు జర్మను ప్రతినిధులకు ఒక లేఖ వ్రాసిరి. జెనోవా సమావేశము జరుగుచుండగా జర్మనులు రష్యాతో సంతి గావించుకొనుటవలన సమావేశమున ప్రవేశించు సందర్భమున గావించిన ప్రతిజ్ఞను భంగపరచిననియు అందుచే రష్యనులను ఇతరదేశములను గావించుకొనబోవు సంతిచర్యలందు వారికి జోక్యము లేకపోవుటచే నికమీద సమావేశమున పాల్గొనరాదని మిత్రమండలివారు జర్మనులను నాల్గేయందు గోరిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు

బ్రిటిషు పత్రికలు

డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక ఈ యొడంబడికవలన రష్యను ప్రతినిధుల నూత్నదృష్టియు జర్మను ప్రతినిధుల వ్రాస్వర్యదృష్టియు బయల్పడెనని వ్రాయుచున్నది.

మార్నింగ్ పోస్టు:— రష్యనులను జర్మనులను గొప్పరాజకీయవిజయమును బడసిరి. ఈ యొడంబడికవలన, జర్మనులు వచ్చెల్పు సందర్భి లక్ష్యమొనర్పక తమవ్యవహారములందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో వ్యవహరించెదనని దెలియవచ్చెను.

ఈ విషయమై అంగ్ల పరాసులు ఏకీభావముతో మెలగి మిత్రమండలి వారిటిచర్యలవలన లొంగిపోరని జర్మనులకును రష్యనులకును గుణపాఠములను నేర్పవలెనని “టైమ్స్” “మార్నింగ్ పోస్టు” పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

పరాసు పత్రికలు

ఏప్రిలు 18:— లాజర్నలు పత్రిక:— “ఈ యొడంబడిక వదిలినందులకు మనలను మనమే అభినందించుకొనవలెను. పరాజయమునందైన రాష్ట్రములు పగ తీర్చుకొను కనితో మైత్రి గావించుకొనెను. ఇందువలన ఇరుపక్షములందును జలాబలములు సమానమగును.

కలాలి పత్రిక:— ఈ తుపాను ఇదివర కణియుండి ప్రస్తుతము వైకించె ననియు, విశ్వాసమును విడచి ప్రకరించిన శత్రువును దండెంచలెననియు వ్రాయుచున్నది.

“ఈ జర్మను విజయము” సంభవించినతరువాత బ్రిటిషు, ఇటలీల స్థానములు క్లిష్టములగు నుండునని “పాపులర్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మిత్రమండలి సంప్రదింపు

ఏప్రిలు 18:— జర్మను రష్యను యొడంబడికపై చర్యదీసి కొనుటకు మిత్రమండలివారు గరిదినము చాలకాలమువరకు చర్చించిరి. ఈ యొడంబడికవలన జర్మనులను గురించిన రష్యనులనుగురించిన చాల ననుమానములు పుట్టెను. పరాసులందీయనుమానములు ముతత అధికమగును. రష్యా వ్యవహారముల చర్చించు ప్రత్యేకసంఘములం దికమీద జర్మనులకు సభ్యత్వ ముండదు.

సమీప ప్రాచ్య సమస్య

ఇటలీ సైన్యముల తొలగించుట.

ఏప్రిలు 18:— మిత్రమండలివారిచే నూచింపబడిన గ్రీకు తురుష్కు తాత్కాలిక సంతి సమరించి ఇటలీవారు మియాండురు వాల్సెండి తమ పటాలములను తొలగించుటకు నిశ్చయించిరి. స్విట్జర్ను గ్రీకులు వదిలివేయునప్పుడు స్విట్జర్ను కొరకే నియమింపబడు మిత్రమండలి సైన్యములతో నీ పటాలములు పనిజేయును. అంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అల్పసంఖ్యాకుల రక్షణయందు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనెద రను నమ్మకము తమకు గలదని ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

కయిరొయందు దలలు

ఏప్రిలు 19:— ఏప్రిలు 7 వ తేదీన డెమాగ్గును నందు ప్రజలు గుంపులుగూడి పరాసువారికి వ్యతిరేకముగ నల్లరుల జేయుటచే పోలీసువారు వారియందు 40 మంది నశిస్తు జేసిరి. అందుపై గుంపులు మరింత పెద్దవై ఖయివీలను వదిలివేయవలెనని గోరెను. అధికారులు గుంపు విడిపోవలెనని యాజ్ఞాపించినను ప్రజలు దానినిగిలించెని బెట్టలేదు. అందుపై పోలీసులు గుంపులపై తుపాకుల ప్రేల్చిరి. ప్రజలలో నిద్రుల హతులైరి. 7 గురకు గాయములు తగిలెను. రాత్రిళ్లు కొంతకాలమైన తరువాత దీపముల నుంచరాదని యుత్తర్యులు గావించిన తరువాత పట్టణమునందు తిరిగికాంతిలేకొనెను. ఆమెరికను సిరియా మిషను ఆధ్యక్షుడగు క్రేసుగారి ఆగమనమువలన నీ అల్లరులు జరిగిన పరాసువారు దెలిపిరి. క్రాసుగారు వెడలిపోయినతోడనే అల్లరులు పుట్టెను.

చైనాయందు కలహములు

ఏప్రిలు 18:— జెనరలు ఛాంగ్ టోలినుగారు జాతీయ నాయకుల సమావేశమునకును, నూతన ప్రభుత్వమునందు సంస్కరణముల గావించి నూతనజాతీయ కాసనసభను సమావేశపరచుటకును దాను కాంటను ప్రభుత్వమువారితో నేకీభవించుచుండినని దెలుపుచున్నను పువైపుగారుమాత్ర మందులకు అటంకముగ నుండెననియు దా నాయనను ఓడించుననియు నీయన ప్రకటించెను. చైనా వైవిధ్యమును కొనసాగించినయెడల రాను సమావేశమున పాల్గొనెద నని పువైపుగారి పక్షమువారు దెలుపుచుండిరి. ఛాంగ్ టోలినుగారి కను చిల్లి: ద్దవ 50 వేల సైన్యముల సంపుచుండెను. ఇదివరకే అచ్చట 20 వేల సైన్యములు గలవు.

నల్లమందు సమస్య

జెనీవా, ఏప్రిలు 19:— జర్మనీ, స్విట్జర్లండు, ఫ్రాన్సు, గ్రేట్ బ్రిటన్, ఇండియా, జపాను, హాలండు సయూము ప్రతినిధులు నల్లమందు సమస్య విచారణసంఘ ద్వితీయ సమావేశమున పాల్గొనెదరు. ఈ సమావేశము రేపు ప్రారంభమగును.

భారతదేశము నల్లమందు ఉత్పత్తి

ఏప్రిలు 17:— భారతదేశము నందలి నల్లమందు ఉత్పత్తిని గురించి ఇంగ్లండునందు భారత కార్యాలయము వారు ఒక చిన్న పుస్తకమును ప్రకటించిరి. అందీ విషయములు గలవు. భారతదేశమునందు నల్లమందు ఉత్పత్తి జేయుటకు ఎరువతి జేయుటకును ఇది వరకే చాల కఠిన నియమము లేర్పరుపబడెను. ఈ విషయములందు హేగు కన్వెన్షను వారి నూచనలకంటె భారతదేశము చాలవరకు ముందంజ వేసెను. భారతదేశమున కన్న చైనాయందు నల్లమందు అధికము తయారుజేయబడుచున్నది. ఓషియా భారతదేశమునకన్న నూటికి 30 వంతున అధికముగ నెగువతి జేయుచున్నది. టర్కీ భారతదేశముతో సమానముగ నెగువతి జేయుచున్నది. చివర రెండుదేశములను హేగు కన్వెన్షనుపై సంశయము జేయలేదు. హేగు కన్వెన్షను వరకు లింగను కఠినముగ జేయుటకు ప్రయత్నించినయెడల నందువలన లాభముండునని దోచువరకు భారత ప్రభుత్వమువారు రండుల కంగీకరింపరు. భారతదేశ మొక్కటి మాత్రమే హేగు నియమముల నమలుగో పెట్టగలస్థితియందున్నది. ఈ నియమముల నింకను ఎక్కువజేసినయెడల ప్రాచ్య దేశములందు చాల కష్టములు సంభవింపను. అందువలన ఓషియా, చైనా, టర్కీలయందు నల్లమందు పరిమితిముగ తయారుజేయబడును. కన్వెన్షనువారు గావించబోవు నియమములను కార్యరూపమున బెట్టుటకు విలగ నుండవలెనని భారత ప్రభుత్వమువారు గోచరున్నారు.

స్థానికవార్తలు

మద్రాసు కార్పొరేషను: ఏప్రిల్ 25 వ తేదీన రిస్సు భవనములలో మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యుల సాధారణసభ జరుగును.

చీఫ్ (పెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటుగారు నిన్నటిదినము: శస్త్రాంశం గంగారు మున్నగు నైపుగురువై చార్జ్ చేయబడిన క్రిమినలు (ట్రెస్పాసు) కేసును కొట్టివేసిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము: ఏప్రిల్ 15 వ తేదీలో ఆంధ్రవైద్య వార్తములో నేయంటికి 49 వంశి చనిపోయిరి. గతవారము 48.7 మంది చనిపోయిరి. స్కూటకుము 131 మందికి పోయగా 67 మంది చనిపోయిరి. ఒక్కరు విషజ్వరమువల్లను, 46 మంది యిరవర్జ్వరములవల్లను చనిపోయిరి. గతవత్సర మిదే వారములో 87.5 మంది చనిపోయిరి.

శ్రీ పూజనీకవరద సభ: ప్రైవేట్ వారి ఆధ్వర్యత క్రింద చెన్నపట్టణ గోవిందప్పవాయనిపీఠి 62 వ నెంబరు తుమ్మిడిరామయ్య కెట్టి గురుసామి కెట్టి అందు కంపెనీవారి కార్యాలయభవనమునందు కీర్తికేశుడైన పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి కిష్టులగు, కృష్ణాచార్యులగా పల్ల జరుపబడు రామానుజాంధ్ర కథాకళి యందలి "మహానరాయణ" అను పాఠిక థా కాలక్షేపము జరుపబడును. భక్తవరులందరూ విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

జేమ్సు మార్షలుగారి మరణము: ఇంగ్లాండు, గెయిన్స్బరోలోని మార్షలుసమ్య కంపెనీ మ్యానేజింగు డైరెక్టరుగారు జేమ్సు మార్షలుగారు, జే. పి. గెయిన్స్బరోలో తమ భవనమున కాలధర్మము నొందిరి వినుట కంతయు చింతించుచున్నాము. వీరు గొప్పపరిశ్రమల నాయకులు. వీరివద్ద పని జేయువారందఱును, జుజుమననివై నెంతయు ప్రేమగల్గి యుదురు. వారిన్నే హితు లందఱును ఈమరణమును విని యెంతయు కగచెదరుటకు సందియములేదు. వీరి యాత్మకు కాంతి గల్గుగాక !

దత్తమండలములు: కద్దరు: ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు టింగటూరు ప్రకాశం పంతులు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు: దత్తమండలములలో నొక ముఖ్యమైన కలమునందు రైల్వేలైన ప్రక్కగా నొక చిన్న చేపగముల ఫ్యాక్టరీని కట్టరు తయారు జేయుటకై నిర్మించుటకు సంకల్పించబడినది. ఆచోటు ప్రత్తిపండు ప్రదేశములకు దగ్గరగ నుండవలయును. మంచి ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు వచ్చే మేసెల 15 వ తేదీ ప్రారంభములలో ప్రారంభించవచ్చును. ఇందుకు యొక్క డైరెక్టే వీలగునందునో దత్తమండలములలోని ప్రజలను నాయకులును కలహాలకు బంపగోరుచున్నాము. ఫ్యాక్టరీ, ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే ప్రారంభించబడును. ఇందు ఉద్దేశము కరవు పీడించు ప్రదేశములలో బాధనొందువారికి పనికిల్పించి నివారణ జేయుటయొక్కది. ఈ వెలాఖరులోగా సలహాలన్నియు స్వరాజ్యకార్యాలయమునకు జేరునది మేము నమ్ముచున్నాము.

ఏదోయ్యకృతులము పంచాయితీవారి తీర్పుకు ఫలితముగ కలకత్తాలోందలి ఒల్లి వార యంత్రాలయమునందు సోమవారము మధ్యాహ్నము దొమ్మిజరిగెను. పనివారు కత్తులతో ఒకరి నొకరు పొడుచుకొనిరి. కత్తులతో కొట్టుకొనిరి. ఒకవారి మరణించెను. 5 గురికి గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు కొంత మందిని అరెస్టుచేసిరి. మిల్లువద్ద పోలీసువారు ఫారాలీయు చున్నారని స్టేట్సును పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

1920 సంవత్సరమున జర్మనీయందు జరిగిన తిరుగబాటు నాయకు డగు కాపుగారు స్పీచునుండి వచ్చుచుండగా నరణ్ణు జేయబడెను.

బర్లినందు ఇద్దరు తురుష్కులు తుర్కాయులచే హత్య గావించబడిరి. ఈహత్య కారులు అర్రీనియనునదిలచుచున్నారు. హత్య గావించబడిన వారిలో నొకరు జహాలు అబ్బిచే గారు. వీరిది కరకు (ట్రెబ్బిండు)నందు గవర్నరుగ నుండిరి. హత్యకారులను పట్టి ఇచ్చినవారికి 26,000 మార్కులు బహుమాన మీయబడునని పోలీసువారు ప్రకటించిరి.

వంగరాష్ట్ర భూస్వాములు

వంగరాష్ట్ర భూస్వాములసంఘపు సాంకేతిక కమావేము 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తాలో జరిగెను. దర్బారుగవహారాధి రాజబహదరు గారు అధ్యక్షత వహించిరి సంఘపు సాంకేతిక కమావేము చదువుకు కార్యదర్శి యగు బి. చక్రవర్తిగా కల్లుచెప్పిరి:

జమీందారుల రాజభక్తిని అంతయుండింప జేయుటకై కొందరు ఆందోళనము సలుపుచున్నారు. ఇట్టి ఉద్యమముల పట్ల మనము ఆశ్చర్యహించియుండుట యుక్తము కాదు. ఇట్టి ఉద్యమములను అణచివేసి దేశమునందు కాంతి పరిస్థితుల సేవకముటకై మనము ప్రయత్నించవలెను.

అధ్యక్షుని కల్లుచెప్పిరి: భూస్వాములు రాజకీయవిషయములందు ఆశ్చర్య వహించుచున్నారు. ప్రస్తుతకాలమునకు అనుగుణ్యములగు పరిస్థితుల సేర్పరచుటకై తగువిధమున ప్రయత్నించి మనము మనభర్తృమణులను నిర్వహించుకొనవలెను. మన హక్కులను స్థాపించుకొనుటకై రాష్ట్రీయసామ్రాజ్యకావన సభలయందు పశ్చిమదేశములందువలె ఒక పార్టీని స్థాపించవలెను. పర్యవేంటు నెట్టి కల్లుచెప్పిరి అంత ముందింపజేయుటకై కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇందు కల్లు భూస్వాములకు రైతులకు నష్టముకలుగును. ఆందోళనపరులను పురికొల్పుటచే బీహారు ఒరిస్సా రాష్ట్రమునందు రైతులు తిరుగుబాటు గావించుచున్నారు. రైతులు ఆందోళనపరుల ప్రోత్సాహములకు లొంగిపోయిచేసి వారికే గొప్పనష్టము కలుగును. రైతులకుండు కష్టములను సాధ్యమగుంతవరకు తొలగించుట మన ధర్మము. క్యాయసాయాభివృద్ధికి రైతుల ను 4 వీరమునకు మనము తగువిధమున ప్రయత్నించవలెను.

కలకత్తాకు 4 మైళ్ల దూరము నందున్న కమర్షియల్ వార యంత్రమునందు పనిచేయుచున్న 200 మంది నెతగా గ్రూపు 19 వ తేదీ సమ్యక్ జరిగిరి. కార్మికులు చక్కగ పనిచేయుటలేదని యంత్రకాల మానేజరు రిమార్కుచేసిననియు అందువల్ల పనివారు సమ్యక్ జరిగియు లేనియున్నది. ఎట్టికల్లు జరుగలేదు. పోలీసువారు యంత్రకాలవద్ద ఫారా వేయుచున్నారు.

బొంబాయిలో ఒక ప్రత్తికాడెను నందు 19 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నిశ్చలంబుకొనెను దాదాపు 1500 పోలీసు కాడి పోయిరి. రిలీజుల యా ప్యములు నష్టము కలిగినదని చెప్పవచ్చును.

బీహారు ఒరిస్సా రాష్ట్రముల పోలీసుల సభ ఈప్రసంగములలో భగల్పూరులో సమావేశమయ్యెను. పోలీసులు దౌర్జన్యమును జూపరాదని ఆ నేతలు తీవ్రముగ మాట్లాడి, ప్రజలయందు మట్టుమార్పడ గలిగియుండెద మని ప్రమాణముచేసిరి. వారి చారానికి చందాలు ఇయ్యకలసిట్లు ఒక రుపపాదింపగా తక్షణమే సభలో రు 200 లు కనూలుచేయబడెను. రాష్ట్రము నందలి ప్రతిమండలములలోను ఈచందాలు ప్రోగుచేయుచు చున్నది.

ఈ వెలాఖరున బీహారు, ఒరిస్సా రాష్ట్రముల ప్రభుత్వ కార్యాలయము రాంచీకి మార్చబడును. గవర్నరు ప్రభువు 28 తేదీని పాట్నాలో బయలుపడెదలి 29 వ తేదీని రాంచీ చేరెదరు.

మెట్టభూముల వ్యవసాయము

IX

విత్తులు చల్లుట

విత్తులు మొలచుటకు మూడు నియమములు నెరవేరవలెను. నేలలో తేమయు, అల్లుడనియు, ఉష్ణము నుండవలెను. ఒక్కొక్కజాతివిత్తులకు ఒక్కొక్క యుష్ణోగ్రత యున్నది. గోధుమలు చాల చలిదేశములందు మొలచును. అట్టి ప్రదేశములలో నది మొలచదు. విరోపాదేశముందు నవంబరు నెలలో గోధుమలను చల్లుదురు. వెంటనే హిమము పడును. ఫిబ్రవరినెల వరకు హిమము ఒకయడుగు పెండదుగులయెత్తు నేలమీద పేరుకొనియుండును. అంతవరకు విత్తులు మొలవవు. నవంబరునకు వారంభించగానే హిమము కరిగి, నేల వేడియింకను. వెంటనే విత్తులు మొలచును. మనదేశముందు మే, జూను మాసములలో మిక్కిలి వేడిగా నుండుటవలన విత్తులు మొలవవు. కాబట్టి ఆయావిత్తులకు అనుకూలపడినట్లు ఉష్ణమండలిని మొలకనే

రవు. విత్తులకు సాగునాయువు తేలిది మొలకబాలవు. నీటిని చలచల కాచి చల్లారనిచ్చి గాజులోటాలో పోసి కొన్ని విత్తనములనువేసి చూచినయెడల అవి మొలకవు. చచ్చిపోవును. బావి నీటిని గాజులోటాలో పోసి విత్తులు వేసినయెడల మొలకబాలుగా మొలచును. వీలనన, నీటిని కాచుటవలన దానిలో నుండెడి గాలి పోయినది; పెండకదానిలో గాలియుండుటవలన మొలచినది. తేమతేలిది విత్తులు మొలకనేరవు. విత్తులు చల్లినప్పుడు తేమ తేనియెడల వర్షించునంతవరకు అవి ఎప్పటిలాగే యుండును. కొద్దిగా కడించినయెడల మొలకలేత్తి చచ్చిపోవును. విశేషముగా వర్షించి నేల నీటితో నిండియెడల విత్తులు కల్లిపోవును. ఈ న్యాయమునకు కృత్రికముగా నడచునది వరి యొక్కటియే. కాబట్టి విత్తులు మొలకెత్తుటకు ఉష్ణము, (సాగునాయువు), తేమ ముఖ్యవశ్యకము.

విత్తులను మెట్టనేలలలో నెప్పుడు చల్లవలెను ?

నేలలో ఎప్పుడు అధికముగా ఫలదిత యుండునో అప్పుడు చల్లినయెడల ఎక్కువ విత్తులు మొలచును. ఎండకాలములో నేలను దున్ని చచ్చి వేసినయెడలయెడల, సాధ్యమైన సీధాహారముగా మారియుండును. అప్పుడు నేలయందు సత్రితములు ఏర్పడియుండును. అట్టిస్థితిలో విత్తులు ఎక్కువ మొత్తము మొలచును. అటుతరువాత వానలువరిసి, సత్రితములు నీటిలో కరిగి క్రిందినేలలోనికి పోవును. అయా సంవత్సరములో కురిసెడి వానలు ఆయాసంవత్సరము వైరుకు సరిపోయే యెడల వనాకాలనందు వైరుచేయుట యుత్తమును. ఈ విషయము ఆయాప్రదేశముల వాతావరణస్థితి ననుసరించి తీర్మానింపవలసినదేను.

ఎంతలోతున చల్లవలెను ?

విత్తులలో కొంత సస్యాహారము కలదు. ఆయాహారసహాయమున మొదటివేళ్లు మొదటియారులు మొలచును. అటుతరువాత ఆ యాకులు సూర్యశక్తిసహాయమున సస్యాహారమును ఉత్పత్తి చేసికొనవలసినదే. విత్తులను ఎడమిదియొక్క శములలోతున వాటింపను మొలచును. కాని నేలవైభాగమునకు వచ్చునప్పటికి వాటియందలి యాహారము క్షయమై చచ్చిపోవును. చాల వైన వేసినయెడల వై నేల ఎండియుండుటవలన వాటివేళ్లు తేయ గల క్రిందినేలకు పోజాలవు. పోయినను ఒకానొకప్పుడు కొన్ని దినములు వాన కురవనియెడల శీఘ్రకాలములో ఎండిపోవును. సాధారణముగా నేలయొక్క స్వభావమును, వాటిఫలదిత వాటియందుండెడి తేమ మొలచయిన విషయముల ననుసరించి లోతును తీర్మానింపవలెను. ఇసుక నేలలో బంక నేలలకంటె నెక్కువ లోతుగా వేయవలెను. లోతుగ దున్ని బాగుగ కుళ్ల గించిన నేలలో ఎక్కువలోతుగ వేయవచ్చును. తేమనేలలో కంటె ఎండిన నేలలో ఎక్కువ లోతుగా వేయవచ్చును. విశేషముగా వాన కురిసెడి ప్రదేశములలో పెండమొదలు మూడు అంగుళముల కంటె నెక్కువలోతు అవసరము లేదు. మెట్టనేలలలో నాలుగు అంగుళములలోతు అనుకూలముగా నుండును. అందువలన వేళ్లు లోతుగాను పుష్కలముగాను పెరుగును.

ఎన్నిగింజలు చల్లవలెను ?

మనరయతులు సాధారణముగా గింజలను విశేషముగా చల్లుదురు. చల్లి కొద్దిగింజలులో గలుగుగా పెరుగుటవలన ఫలితము లభించునని యనుకొందురు. కాని ఒకటి రెండు నెలలలోగా మొక్కలలో సగము, ముష్కాతికపాలు తేమ లేక పోవుట వల్లను పెరుగుటకు చోటు లేనందున ను చచ్చిపోవును. కొంతకాలము బాగుగ పెరిగినను, కంటివేయుకాలయందు తేమ లేకపోయినను వైరుతయు నెండిపోవును. పలుచనగా చల్లి యుండినయెడల మొదట కంటికి తృప్తికరముగా నుండకపోయినను క్రమముగా పెరిగి, పోను పోను వాన లేకపోయినను నేలలో నుండెడితేమ యాధారమువలననే ఫలితమును. ఆశోపడి ఎక్కువగా చల్లినందున లాభము లేదు. నేలలో ఎక్కువబల ముండినయెడల ఎక్కువగాను, బలహిమముగా నుండినయెడల ఎక్కువగాను చల్లవలెను. ఎక్కువ తేమ యుండినయెడల ఎక్కువగాను తక్కువయుండినయెడల తక్కువగాను చల్లవలెను. ఎక్కువగా చల్లిన హానికలుగ గాని, తక్కువగా చల్లినయెడల నేలలోని యాహారము తేమకు అనుగరించి సస్యములు ఎక్కువ పిలకలు వేయును, లేదా పెద్దవిగా పెరిగి ఎక్కువగా ఫలించును. మెట్టనేలలలో నేల యంతరిభాగమునుండి నీరు అవిరియై పోవుటను నిలిపివేయుట మంచిది గనుక, వైరునేలను కప్పియుంచినయెడల అట్టివృక్షమును తగ్గించును. ఈవిషయమును సహితము గమనించియుండవలెను. ఎక్కువగా మొలచినయెడల పండ్లచట్టమును లాగి కొన్ని మొక్కలను తీసివేయుట మంచిది. (సత్యము)

మలబారు

పండిత హరిజయానాథ మంజుగారు, పండిత హరిదత్త శర్మగారు 18-వ తేదీ కల్లికోటచేరి, వీరుమలబారునందరియు పర్యటనమొనర్చి ఏవిధమున అనాధులకు సహాయము చేయవలయునో మున్నగు విషయముల గురించి సహాయనిధి సంఘము వారికి సలహా లొసంగెదరు.

మలబారు సహాయనిధి సంఘమువారు 14-వ తేదీన మలబారు కలెక్టరుగారిని సందర్శించి అప్పుటచ్చట ధాన్యము సమైచ్ఛయగుట దిహాలు స్థాపించుట అవసరమని చెప్పిరి. ప్రస్తుతము జిల్లా అంతర్భాగమునందు 6 ధాన్యపు సమైచ్ఛిహాలను స్థాపించుటకు తీర్మానింపబడినది. ఈ ప్రయత్నము ముపయోగ కరముగ నుండునని మరికొన్ని దిహాలు స్థాపించుటకు కూడ తీర్మానింపబడినది.

* * *

మలబారు సహాయనిధి కార్యదర్శి యాక్రెడిటెడ్ రిజిస్ట్రారు పంపుచున్నాడు :-

ఈ సహాయసంఘమువారి ఉద్దేశములు అందరకు చక్కగ తెలియలేదు. రాజకీయ మతసాంఘికాది కక్షలను గమనించక విప్లవమువల్ల నష్టముచెందిన అనాథులందఱకు సహాయముచేయుట కీ సంఘము స్థాపింపబడినది. అందువల్లనే హిందువులకు మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకు యీసంఘమువారు సహాయము చేయుచున్నార, ఇంకను చేయుచుండెదరు. కాంపులను తీసి వేయుటచే హిందువులకింక సహాయము చేయరాని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇది కేవలము పొరపాటు. ప్రథమమున కాంపులు స్థాపింపబడినది. అమూలమున అనాథులకు తగుసహాయమివ్వబడుచుండెను. కాంపులందఱవలెనైన ఆవశ్యకత తేక పోవుటచేతను, సంఘమువారివద్దనున్న నిలువధనము క్షీణించుచుండుటచేతను కాంపులను రద్దుచేయువలయుననియు వేరువిధమున సహాయము చేయుచుండవలయుననియు తీర్మానింపబడినది. ఇదిగాక ఏ గ్రామమువారిని ఆ గ్రామమునకు పంపివేయుట యుక్తముగాని వారిందరిని కాంపులం దుంచుట ఎంతమాత్రము యుక్తముకాదు. ఈ ఉద్దేశములతో స్వగ్రామములకు పోవలసినవారికి తిరుగ జీవనోపాధి కల్పించుకొనుటకై కొంతభవన మిచ్చి వారి గ్రామములకు పంపివేయుట అన్ని లాభకరమని సంఘమువారు తలచి అట్లు చేయుచున్నారు. అవాంతరములగు కారణముల వల్ల స్వగ్రామములకు పోవుటకు వీలులేనివారికొరకు ప్రత్యేకముగ కల్లికోటనుండొక కాంపు స్థాపింపబడినది. నిష్పక్షపాత యిద్దితో సంఘమువారు అర్హులగు హిందువులకు మహమ్మదీయులకు సహాయ మొసంగుచు నేయున్నారు. విధవలకు తల్లిదండ్రులు లేని బాలరకు, అంగవిహీనులకు ధాన్య ముచితుముగ సంఘమువారిచ్చుచు నేయున్నారు. నిర్దయుంపబడిన ఖర్చు కొరకు ప్రత్యేకముగ నియ్యబడిన విరాళములు వాతల ఉద్దేశముల ననుసరించియు వ్యయపరచబడుచున్నవి. తగు ధన సహాయము లేనందున సంక్లిష్టకరముగ అనాధులందఱకును సహాయముచేయుటకు వీలులేకున్నది. కావున ఉదారహృదయులు ఈ విషయము లన్నియు చక్కగ అలోచించి తగుధనసహాయ మొసంగిన సంఘమువారి ఉద్దేశములు సఫలమగుటకు వీలుండును.

సిమ్లా వార్తలు

బెంగాలు గవర్నరు ఆగు లిట్టనుప్రభువుగారు వారి సతీమణి 18వ తేదీ సిమ్లాచేరిరి. వీరు రాజప్రతినిధి ఆతిథ్యముగ నున్నారు. సేనాధిపతియగు రాలిన్గ్ ప్రభువుగారు 17తేదీ ఉదయం సిమ్లాచేరిరి. వారి సతీమణి బొంబాయికి వెళ్లిరి. అచ్చట నుండి ప్రభువుగారు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లేదరు.

ఆర్థిక సభ

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 19:— గత మార్చి మాసమునందు ఢిల్లీ శాసనసభలో ఆర్థికసభ్యుడు గా. సర్ మాన్మోం హాయిలీ గారు ఆయన్యభూప్రమును గురించి ఉపన్యసింపుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కే ద్రప్రభుత్వములకు క్రమ సంకల్పమున కై ల్లింక వలసిన సామ్యము గురించి యోచించుట కన్ని ప్రభుత్వముల సభ యొకటి త్వరలో జరుగునని నూచించి యుండిరి. 18వ తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నం మీ సభ సిమ్లానగరము నందు సమావేశ మయ్యెను. ఈ సభ మాడుగోజులు జరుగవచ్చును.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 20-వ గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X 24 Xంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X 24 Xంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X 24 Xంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X 24 Xంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత X 24 Xంటలలో
విక్టోరియా పాట్	95.1	79.1	1.82	2.74	...
పోర్టు బ్లైరు	81.8	76.1	8.14	11.43	0.81
స్టిప్పురు ద్వీపము	...	...	...	...	...
డైమండు ద్వీపము	87.4	76.8	0.25	0.25	0.07
సాగారు ద్వీపము	89.2	79.8	1.00	0.98	0.18
గోపాలపురి	90.0	77.6	...	0	0.51
కోరాపుట్	97.2	71.8	...	0.12	0.81
విశాఖపట్నము	92.4	81.1	...	0	0.45
కాకినాడ	100.5	81.1	...	0	0.29
మచిలీపట్నము	95.8	79.5	...	0	0.38
గుంటూరు	102.8	81.9	...	0	0.38
నెల్లూరు	100.7	79.1	...	0	0.26
మద్రాసు	94.2	80.8	...	0	0.38
కడపలూరు	96.8	86.6	...	0	0.51
నాగపట్నము	96.9	80.9	...	1.62	0.42
పాంబన్	90.8	90.8	...	0.98	1.37
బ్రి.కో.మల్	92.9	77.4	...	2.56	...
కోళంబో	87.7	76.9	0.08	7.40	5.97
తిరువేంగులము	84.6	75.9	0.28	3.32	2.48
కోచ్చిన్	92.8	78.7	...	2.87	2.99
కాలికట్టు	90.4	79.5	0.08	0.84	1.85
మంగళూరు	91.8	74.1	2.26	2.84	0.75
మేర్కాన	88.4	65.2	...	1.70	1.41
కార్వార్	91.0	78.8	...	0.23	0.22
రత్నగిరి	90.1	80.9	...	0.02	...
బొంబాయి	92.0	80.1	...	0	0
హైదరాబాద్	104.4	82.3	...	0.26	0.71
రైచూరు	108.8	81.1	...	0.54	0.58
అనంతపురం	108.8	82.1	...	0	0.10
బళ్ళారి	108.8	78.8	...	0	0.49
కర్నూలు	105.8	83.8	...	0	0.39
కడప	108.4	83.9	...	0	0.18
హన్మంట్	94.2	67.6	...	0	1.25
బెంగుళూరు	95.8	70.4	0.14	0.14	0.74
కొడవరకెలాల్	69.5	55.5	0.08	1.61	2.85
ఉడకమండల్	74.2	58.4	0.17	0.51	1.33
కోయంబత్తూరు	95.0	72.8	...	0.27	0.96
యేలూరు	103.2	79.2	...	0	0.46
సేలము	108.2	78.5	0.10	0.20	1.02
తిరుచనాపల్లి	100.5	81.0	...	0.16	0.58
పరక్కోత్తై	102.4	80.0	...	0.28	1.18
మధుర	101.2	75.8	1.90	1.96	1.23
అన్ని త్వరిత	...	...	...	3.84	1.76

సర్కారులు, దక్కను, దక్షిణమునందును హైదరాబాదు నందును, బొంబాయి నందును ముఖ్యముగా దిగిగలవు. కర్ణాటకము, నెల్లూరు, పశ్చిమతీరము, మైసూరు, పర్వతప్రాంతములందు మేఘములు స్వల్పముగలవు. దక్కను, కర్ణాటకము, పశ్చిమతీరము హైదరాబాదు బొంబాయిలందు ఆర్ద్రత అధికముగలదు. నెల్లూరు, దక్షిణము, పర్వతప్రాంతములందు ఆర్ద్రత తక్కువ. సర్కారులందు తీరమున ఆర్ద్రత అధికముగను దక్షిణమున తక్కువ గను నున్నది. సర్కారులందును, నెల్లూరునందును, దక్షిణమునను హైదరాబాదునందును, పర్వతప్రాంతములందును వేడిమి, స్వల్పముగ హెచ్చెను. దక్కను, కర్ణాటకము, మైసూరుకూర్లందు సాధారణముగ నుండెను. బొంబాయియందు స్వల్పముగ తగ్గెను. మధుర 1.90, మంగళూరు 2.26, మైసూరు 14 సెంటు, బెంగుళూరు 14 సెంటు వర్షము గురిసెను. పోర్టుబ్లైరు సమాపమున గొప్పతుపాను సంభవించినట్లు వెలియుచున్నది. ఇచ్చట 8-14 అంగుళముల వర్షము గురిసెను. సముద్ర మట్టకల్లోలముగనూనది. దక్షిణమున వర్షముగురియును. సి. చెంగల్వరాయ మొదలయ్యారు. వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సర్ వి. సి. రేగారి సంచారము

రేగారు వ్యాధిగ్రస్తులగుట

రేగారు విశ్రాంతిగొనుట

రాట్టముయొక్క ఉపయోగమును దేశీయులకు ముఖ్యముగా వంగరాష్ట్రీయులకు బోధించుటకు గాను డాక్టరు సర్ వి. సి. రేగారు చాలవ్యయప్రయాగలకు లోనగుచుండుట ఎల్లరెరింగిన విషయము. ఆనార్మికలు వారు సరిగా నిద్రావారములు తేవుండ సంవరించుచు లైలులోను, స్త్రీ మధులోను, పడవలోను ప్రయాణము చేయుచుండిరి. దీర్ఘస్యాసముల నిచ్చుచుండిరి. సహజముగ దుప్పలులగు రేగారికిట్టి ఆయాసమువలన ఆరోగ్యభంగము కలిగినది. రేగారికివలన వారిజీవిత, స్త్రీయా, రాజాభూతు, కాశీ, బారిసాలు, ఖుల్నామున్నగు నగరముల కేగి చూసిన భలతో నుపన్యసిం చిరి వీరు. బారిసాలునుండి ఖుల్నా కేగి ఆసమాపమున కాటకమువలన చాలగానికొందిన గ్రామముల దురవస్థను స్వయముగ చూచుట కచటి కేగిరి. వారికి రాట్టమును చేతిమీదమును గురించి బోధించి, పిమ్మట తమ స్వగ్రామముగు రాయలీకి వెళ్లిరి. అచట వారికి ప్రబలముగ అజీర్తివిరేచనములు ప్రారంభమయ్యెను. ఇప్పుడు చాలగుణముగా నున్నది గాని వారు చాలదుశ్చలస్థితిలో నున్నందున కొంతకాలము విశ్రాంతిని కొనవలెనని వైద్యులు బోధించిరి. (సర్వేంటు).

లక్ష్మీ విలేవాదులసంఘము

బారిష్టరు వ. పి. సెనుగారు

అధ్యక్షక నియోజనము

ఈ సభలో మరల సెనుగారిని అధ్యక్షునిగా నియోజించిరి. కార్యనిర్వాహక వ్యాయస్థాన కాఖిలకు వెంటనే విడదీయవలెను. (కే. ప్రో. కోడు 8, 11, 12 కక్షనులకింద వచ్చు కేసులను కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులు విచారణ చేయగూడదు. వ్యాయవిచారణాధికారము గల వ్యాయకాధ్యక్షులయే విచారణ చేయవలెనని సభవారు తీర్మానించిరి. ఈ నెల 27 వ తేదీని ప్రత్యేకావసరమనగభ జరుగును. అసభలో రాజకీయస్థితి చర్చించబడును.

వాజిరస్థానముగమిషమున కప్రాను ఉద్దేశము, నువేదారు గులాబ్బాదు ఎట్లు మృతికొందిరి కొన్ని విషయము లిప్పుడు బయల్పడినవి. ఒకదినము సా ఉక్రము 43 గంటలకు టాంకు బాముగద్ద మనూదులను పర్వతవాసులు పీడింపటముమీదికి దనడిత్తిరి ఆసమరములో వీరిద్దరు మృతికొందిరి. ఒకపోలీసువానికి కొడిగ కొన్ని గాయములు తగిలెను.

“స్వాతంత్ర్యపులకా” పత్రికా సంపాదకులును ముద్రాపకలును తమ పత్రికలో తత్కార్య మొక ఆంగ్లేయపత్రికలో ప్రకటించబడిన “రెండవసభ” యనవ్యాసమును ప్రకటించినందుకు రాజద్రోహపు చార్జిమీద 6 నెలల విడిదైదును బొందిరి.

బర్మానగరములో విదేశకన్యదహనోత్సవములను జరుపరాదని జోషిను కవివనరు ఆజ్ఞాపించినాడు.

డిల్లీలో అటువారములకిందటికంటె ఇప్పుడు విదేశకన్యములవిక్రయము అమితముగ తగ్గిపోయినది.

కొచ్చిన్ సంస్థానమునందలి ఎర్నాకులం పురపాలకసంఘమువారు మంగళవారమునాడు వాణికోత్తడివాంజీ రావు జనాదూరు పి. నారాయణమూసకగారికి సన్మానపుత్రమును సమర్పించిరి.

బొంబాయినగరమునందలి కొలాబా ప్రతిడిపోలో 4000 ప్రత్తిపస్తాలు కాలిపోయెననియు, ఇన్నరెన్సుకంపెనీవారు నాలుగులక్షల వస్తువును భరించెదరనియు తెలియుచున్నది.

వాణిజ్యదృష్టికి వలన బొంబాయిలో అనాధిక నుండి న కలిత్యు అందుకంటెనే వారికి గతసంవత్సరము ఒకదమ్మిడికూడ కాభము రావలసిన ఆకంపెనీ మూసివేయబడినది.

జాబులు

ఒక సందేశము

"నిక్కెల్ నిల్వర్ 0-8-0 ల నాడెములు చలామణి కాకుండుంటున్న వర్ష మెంటువాడు త్రుగువుచేసియున్నాడా? లేక కట్టినదంతయో? ఇందులకు తమ ప్రతికాముఖముక ప్రత్యుత్తరము చెయ్యవలసి విజ్ఞులగు దేశసాధకుల ప్రార్థించుచున్నాను."

యమ్. సీతారామప్ప,
భద్రవర్తము, పెద్దతెప్పనము(రెం.)

రాష్ట్రభాషాప్రచారక

అను హిందీమాసపత్రిక యొక్క ప్రథమ సంచిక చైత్రమాసమునందే వెలువడునని తెలియ పుచ్చిన నప్పటికి పత్రిక రిజిస్టరుకుట ప్రెసిడెన్సీమాజిస్ట్రేటు ఇంతవరకు కేంద్ర విద్య నందుకల్పింపనని మరీకోని అనివార్య కారణముల కల్పనను సరియైన తరుణమున పత్రిక ప్రచురింపబాలక సోయినందులకు చింతింపచున్నాము. కొలదికాలములోనే పత్రిక ప్రచురింపగలము. చందాదారులు కాగితములు వెంటనే తమ పూర్తి విలాసములు, చందాలు పంపి రిజిస్టరు చేయించుకొని ప్రార్థింతులు.
మదరాసు తిరువల్లికేజీ }
19-4-22 } హరిహర శర్మ,

శ్రీరామశీర్షం

మాగ్రామమున జాతీయ వాసరము జరుగడముగా జరిగెను. ఆద్యంత దినములు జాతీయ పాఠశాలకు తెలత్రయివ్వబడెను. ప్రార్థనోపవాస సభలకు థిక్కి శ్రద్ధలతో జరుపబడెను. ౧౦౦కి ౬౦ మంది భద్రులు బట్టలను ధరించుచున్నారని (పురవాసి)

పర్యాకిమిడి

జాతీయవారము బహిరంగసభలు హాతాళములు వగయి రావనలు నిరోధించుటకై శ్రీ శిల్ప కలక్టరువారు 144 పెక్కు నుక్రింక నోటీసు జారీచేయించిరి. అందువలన ప్రజలకు ఉత్సాహము ప్రబలమై హాతాళము కంప్రతిక జరిసిరి. (పురవాసి)

చిత్తూరు

(ఒక విలేజ్-హిందీ)

తెలంగాణ కష్టములు

ఏప్రిల్ 15:—24-4-1922 మొత్తము తెలంగాణీయులూ కార్డులకున్న కవరలకున్న రేట్లు పెంచించియుండు విషయమునుగురించి చిత్తూరు పురవాసులు మ-రా-గా-శ్రీ మునిసిపల్ కమిటీలలో కీర్తనయ్య కెట్టిగాలి ఆగ్రాసవాధిపత్యము క్రింద నేటిదినం సాయంత్రం 5 గంటలకు వడ్డయండీవద్ద వుండు స్వతంత్రము ఒక సభ చేరి అదుగున కనిన తీర్మానములను పాఠ్యము చేసిరి.

1. గవర్నెంటువారు తెలంగాణ కార్డులకున్న, కవరలకున్న, పెంచించియుండు రేట్లు అనగా కార్డు 1 కి 0.0.3 నుంచి 0.0-6 గానున్న, కవర 1 కి 0.0-3 నుంచి 0.1-0 గానున్న పెంచించి యుండడం ప్రపంచములో ఎక్కువ సంఖ్య గాయుండు బీదవార్లకున్న మహారాజులుగా గాని బీదవార్లుగా గాని మధ్యస్థులుగా యుండువార్లకున్న విశేషకష్టముగా యుండుట వల్ల ఈ వుత్తరపున రద్దు చేయవలసియున్నది అనిన్ని ఒకనేరే అట్లు తేక తపాలు రేట్లను పెంచించే కావలయునని యుండిన ఎడల యిక్కడియూర్ వస్తువులకు మూలము పెంచించవచ్చును అనిన్ని అట్లుచేయడం వల్ల పత్త్యక్షముగా బీదవార్లకున్న యితరులకున్న కష్టంవుండదనిన్ని యీ సభ వారు గొప్పతనము నారిని ప్రార్థింపన్నారు.

2. ఏకారణము చేతనైనా కార్డులకు మూలము రేట్లు పెంచించ కూడదనిన్ని యీ సభవారి గవర్నెంటు వారిని ప్రార్థింపన్నారు.

3. ఆగ్రాసవాధిపతి ఈ తీర్మానములను మర యిండియా చక్రవర్తిగాకిన్ని గవర్నరు జనరల్ ప్రభువుగాకిన్ని మదరాసు గవర్నరు వారికిన్ని మైక్లరు జనరల్ ఆఫ్ పోస్టాఫీసులు వారికిన్ని సుధాధికారులకున్న తెలియజేయవలయునని తీర్మానించడమయినది.

గుంటూరు అదనపు పోలీసు పన్ను

(పంగులూరు వేంకట సుబ్బారావుగారు)

చైత్ర పౌర్ణమి కాననభ్యులగు బాద్మిరు పంగులూరివేంకట సుబ్బారావుగారు పత్రికల కిట్టువాయుచున్నాడు:—

గుంటూరుజిల్లా విద్యుత్తాధికారులు జిల్లావారు అదనపు పోలీసు పన్నును భరింపవలసినవారి వాసుముల పట్టిక (అపరాధుల వాసుముల పట్టికను) తయారు చేసికట్టు గన్నించుచున్నది. ఒకవత్సరమునకు అదనపుదేశమునుంచుటగాను జిల్లా మొత్తముమీద రెండున్నర లక్షల రూపాయల వసూలు చేసెదరని దెలియుచున్నది. వస్తుల నిరాకరణోద్యమ మున్న ప్రదేశములందున లాభ్యములు భృష్టమైపోయిన ప్రదేశములందును పన్నుల వసూళ్లు విగియవచ్చు అదనపుపోలీసుదేశము నుంచిన యెడల నందు కొంతవర కక్రమమునను. కాని పన్నుల వసూలు ముగిసిన తరువాతను వస్తులనిరాకరణోద్యమ మంత మొందిన తరువాతను కాంతి కంఠకుల ప్రచార మా సోయిన తరువాతను వద్దగొకాణముల వద్దను విదేశ బట్టల దుకాణములవద్దను కాపలాచేయుట మా చేసినతరువాతనుగూడ ఇంకను అదనపుపోలీసు దేశమునుంచుటకు ప్రయత్నించుట జూడ "పనిచేయించి బిల్లి తలగొరగ" నను తెలుగు సామెత జ్ఞాపకము గొచ్చుచున్నది. 2½ లక్షల రూపాయలను వెచ్చించి గొప్ప నాపుశీలములను పుచ్చుకొను అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు ఒక ఇన్స్పెక్టరు ఇద్దరు సభ ఇన్స్పెక్టరును నియోగించి ఒక కెడ్డ అదనపు పోలీసు దేశమునుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పోలీ అదనపుపోలీసుదేశము నుంచినను అందులకు ఒక్క లక్షరూపాయలు చాలనని దెలుపబడెను. ప్రభుత్వమువారు 2½ లక్షల వెండులకు వసూలు చేయుచున్నారా? నిహాంక 1½ లక్షలను నిలువజేసి యెంతదలచెనది దలచిట్లున్నది!

సకాలమున జనరలిక్ స్ట్రీ చైర్మింపనివారును వంటివారుగా జేరిన అనుమాంపబడినవారును తలకు స్వరాజ్యవిధికి చందాలనిచ్చినవారును ఈపన్నును భరింపవలసియుండును జెల్లాప్రదేశములందొక్కొక్కరికి 10 రూపాయలనుండి 1000 రూపాయల వరకును పెట్ట ప్రదేశములందు 25 రూపాయలనుండి 500 రూపాయలవరకు పన్నును విధింతురని దెలుపబడెను.

పన్ను విధించుట న్యాయముకాదు

జనరలిక్ స్ట్రీ సకాలములో చెల్లించకుండుటకు చాల కారణములు గలవు. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాలుచెప్పటం అందుకు ముఖ్య కారణము. కొన్ని ప్రదేశములందు గ్రామోద్యోగుల ఉదాసినత కారణము. అధిక సంఖ్యాకులు పన్ను లె చేయవలెను నుద్దేశముతో పన్నులనిచ్చుటలో జాగుచేసిని యునుటకు వీలు లేదు. కార్యక్రమము ఏమి చెప్పినను వారు పన్నుల నిజమనిధియు గనే యుండిరి. అందుచేతనే పన్నుల నిరాకరణోద్యమము వాసివేయుట కార్యక్రమ కమిటీవారికి తప్పనిసరి యాయెను. ఈ విషయములో కార్యక్రమయ్యువును నిరాకరించినందులకు రైతులను ఖేదించురా? కార్యక్రమ యుత్తరువుచే నాలభ్యము జేసినవారివైనవైనను ఇట్టిపన్ను విధించుట న్యాయముకాదు నవరింపబడిన రివిన్యూ రి:వరేట్టును గలదు. ఆ బట్టముప్రకారము పన్నుల నియమివారి ఆస్తులను వేలమువేసి వారిని ఖేదించవచ్చును. అందుచే నాతి నీవిషయములలో రివిన్యూరికవరీ అట్లనవచయోగించి ఖేదించవలెను గాని అదనపు పన్నును విధించుట న్యాయముకాదు. అంతయ గాక పన్నును సకాలములో వసూలుచేయని లోపము గ్రామోద్యోగులపై మోపవలెను.

కాంతిపై నిరసలు

తరువాతివారు కాంతిపైనుట కాంతిపైనుట తొందర అపరిమితముగ నున్న బెంగాలులో నాప్రభుత్వమువారు అదనపు పోలీసుదేశము అదనపుపన్ను మొదలగువానిని దలపెట్టుకుండ నుండగా, ప్రతివిషయమునందును బెంగాలు ప్రభుత్వముతో సమానశక్తి సామర్థ్యములుగల మర ప్రభుత్వమువారు ఇట్టిదేశ్యలకు గవంకుట నాకాశ్యక్యకరముగ నున్నది కాంతిపైనుటపై నిట్టి పన్ను విధించుట న్యాయమనీ తోచినను ఈ విషయమై కావలసిన ఆమాకి నెరతిత్తు? పోలీసులు, గ్రామోద్యోగులు మొదలగు స్వల్పనేరకులా? వీరిమాటల నమ్మి ప్రకర్తించుట తేమకరమేనా? అధికారులభయమువలన ప్రజలు లొంగిపోయిరి.

తెలకుస్వరాజ్యనిధి నేరమా?

తరువాతివారు తెలకుస్వరాజ్యనిధికి చందాల నొసగినవారు. ఈనిధికిచందాల నొసగుట నేరమా? ఈవిషయమును సమర్థించుకొనుట కెట్టివీలునులేదు. ప్రజలయందు దేశభక్తిని నాశ

భద్రుల అభివృద్ధి

భరతఖండమందలి ఇనులకు సగటున ప్రతిమనుష్యునకు సంవత్సరమునకు ౧౨ గజముల గుడ్డ కావలయును. ఇంతగుడ్డను తయారుచేయుటకుగాను చాలకాలమునుండి నడుపుటను మఱచి ఇప్పుడే భద్రులను నిర్మింప సమకట్టిన భారతీయులు రెండువీసెల దూదినుండిగాని ౧౨ గజముల గుడ్డకు కావలసిన నూలును తయారుచేయజాలరు. చెండువీసెలదూది ఒకమణుగు ప్రత్తినుండి లభించును. కాబట్టి మొట్టమొదట తమ గ్రామములోని జనసంఖ్య పట్టికను సిద్ధపఱచవలెను. ఒక మనుష్యునకు సరిపోవు బట్టలకుగాను ఒకమణుగు ప్రత్తి యవసరము. కావున గ్రామముండెంతలు జనులు కలగో అన్నిమణుగుల ప్రత్తి యావశ్యకము.

పెట్టుబడి

గ్రామములోని ప్రతివారును ముందుగ పెట్టుబడి పెట్టుజాలరు. కాన భవిష్య లండలు కలసి కొన్ని వాటాలను వేసికొని తమ గ్రామస్థులకందఱకు కావలసిన ప్రత్తినితయ్య జాగ్రత్త చేయవలెను. ఈ ప్రత్తిని ప్రత్తిరాట్టు మలవ్వారా దూసి చేయించి, ఏకులు చేయింపవలెను. ఏకులు కొని స్వంతముగా నూలుగడికికొనవారికి వీలను అర్జునవృక్ష. అట్లు కానిదో కూలీలకు ఏకులనిచ్చి వడికొంపవలెను. పిదప నేయింపవలెను. ప్రత్తిపంటలేని గ్రామస్థులు మాత్రము ప్రత్తిని ఇతర గ్రామముల నుండి తెప్పించుకొనవలెను. (౧) కానిదూడిచేయుట, (౨) ఏకులు చేయుట (3) దాచుట తీయుట (౪) బట్టల నేయుట ప్రతి గ్రామమునందు తప్పక జరుగుచుండవలయును. వై విధమున దూదిచేయుట మొదలు బట్టలు నేయుట వఱకు గల పనులు ప్రతి గ్రామమునందు అవిచ్ఛిన్నముగ జరిగినవశమున కూలిలేని రోజులలో గోళ్లు గిల్లికొనుచు కూర్చుండి అన్నపా రామ చంద్రాయని వలననించునూలీలు నుఖముగ జీవింప వీలేపడును. ఇంతియకాక బట్టలను కొనువారికిగూడ ఎక్కువ వ్యయము మోసము లేకుండనే తమ యిచ్చురచ్చిన కష్టములును లభింపగలవు. వై వివరించిన కార్యము లీదేవుటకు పరస్పర సహాయ్య మావశ్యకము. కావున జాతీయైక్యత బలపడుననుట కావలయు సందియములేదు. (ఒకరు).

బెంగులూరు వార్తలు.

మైనూరు కాననభ సమావేశమునందు ప్రభుత్వ సభ్యులగు మామూలుస్నేక్ గారు ఇండియను పీసలుకోడునందలి కొన్ని భాగములను సవరించవలయు నని ఒకటిల్లు ప్రవేశపెట్టిరి. కొంత భాగముమాత్రమే సవరించుట చాలదనియు పీసలుకోడును సంపూర్ణముగ సరిజేరించి కాలానుగుణ్యమగు మార్పుల చేయుట యుక్తమని అసభికారసభ్యులగు నంజుండయ్యగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యు జోసర్సిన సవరణలు ఏకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను. మైనూరు ఆర్థికసంస్థమువారు ఆర్థికవిషయముల గురించి విచారించి తమనివేదిక పంపినట్లు తెలియుచున్నది. ఈసంస్థము నకు దివాణ్ బహదరు పుట్టె కెట్టిగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి ఈవిచారణసంఘమువారి సలహాలను పరిశీలించుటకై సి. రంగ నాధరావుసాహేబు స్పెషలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి. క. వి. అంతర్రామకొగారు దివాణ్ గారి అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

కము గావించుట కిదియొక ప్రయత్నమని అంగవలన జెలియుచున్నది. ఈమొత్తము వ్యక్తియొక్క రాజకీయాధిస్థాయములను గవనింపక ఇవ్వముచచ్చినట్లే పన్ను విధింపబడెను. కొంతమందికి 90 రూపాయలవర కధికముగ పన్ను విధింపబడెనని తెలియుచున్నది

పగ సాధించుట

పగ సాధించు నుద్దేశముతో ప్రభుత్వమువారిట్లు జేయుచున్నారు. ఈ పన్ను వసూలుజేయబడినయెడల ప్రజలకు ప్రభుత్వమునెడల వరంక ద్వేషము ప్రబలి ఇరువురకును సమాధానము అసంభవమగును. ఇప్పుడు లాభ్యములు నుప్రసిద్ధభావతీ యునియధీనము జేయబడెను. వీరు అదనపు పోలీసుదేశమును వెంటనే రద్దుపరచెద రనియు, అదనపు పన్ను వసూలు జేయు ప్రయత్నములు మాన్పించెద రనియు మాన్పించకపోయినను కాననభవారు సమావేశమై ఈవిషయమున దమయాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుచుకై నను అపియుంచెద రనియు నమ్ముచున్నాను. దేశమునందు అంతటను నిరుత్సాహము ప్రబలెను గాన తిరిగి పన్నుల నిరాకరణోద్యమము బయలుదేరువని ప్రభుత్వమువారు భయపడ నక్కతలేదు.

“కాంతామదహరణి”

అను యువాని వైద్యకాశ్రమకాము తయారయి
ఇంగ్లీషు ప్రెస్ కి దివ్య మైత్రీ తాము దీనిని సేవించుటచే,
నిష్కర్షక, లేవనెత్తలేకండుట, స్వప్న మందు స్థలము, రతిలా
శీఘ్రస్థలము, కామదేవుని గాగుట, పోగొట్టి నిర్వియోగము
గుఱుము నిచ్చును. నిష్కహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు? దీనిని
సేవించి స్వర్గములును పొందుము. పథ్యములేగు.

పరీక్షించి చూచిన మీదట తెలియును. కల 1 దబ్బా 4-0-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే.
తామరమందు:- కేరళ తామర, గజచర్మము, తామరలకు
అమోఘము కల 1 దబ్బా 0-3-0

ది రెడ్డి అడుగు కంపెనీ, గోపాలపురం,
[3298] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

మదన పామెళ్ళు లేవ్వడము

దుర్బలసాటిని సంతోషి:- మేనాము, నిక్కాక, కుక్క
నెట్టుము, నిస్సర్పక, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి
మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీరవృద్ధిని, సంతాన
ప్రాప్తిని, కలిగించు వ్యవసాదము. 2 దబ్బాలు చాలును. 20 రు
దబ్బి రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (3251)

రోజుపువ్వు లేవ్వడము:- ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి
కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము
15 రు|| దబ్బి రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1]
2. కి. పి. అండుకో, అయ్యచ్చేదగమాజం, పెరిచేపి, తెల్లారుజల్లె

మలయచందనము

గనెరియా అను సెగరోగమునకు మహారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు.
ఎటుపు, కెలుపు, పచ, అను మూడు
విధముల సెగ రోగమును మూడు
భూటలలో మాన్యును. శ్రీలకును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషధము.
(1251) దబ్బి 1 కి కల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

వనాషధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట
యందు శేరస్విక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎన్సటిక్రెనను తిహాలాభివృ
భిలీతముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

చందనాదివటి

చందనాదివటి:- ప్రమేహరోగములను పోగొట్టును
చందనాదివటి:- కౌపస్థగికమేనాము (సెగ) రోగ
మును అతిత్వరితముగా పోగొట్టును.
చందనాదివటి:- మూత్రవాళములోని ప్రణయము
పోగొట్టి మూత్రము వారియగునట్లును మంట
లేకుండచేయును.
చందనాదివటి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలి
గించును.
చందనాదివటి:- శ్రీలకు ప్రాప్తించిన కౌపస్థగిక
మేనాము (సెగ) రోగమును పోగొట్టును.
చందనాదివటి:- శ్రీలకు కై వికముగా వచ్చే
యెర్రకును, తెల్లకును రోగములను
పోగొట్టును.
25 మాత్రలు కల రూ 1.
కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు అచంట ష్రీనివాస, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హుస్సేన్ రోడ్డు,
మాంటులోడ్ - మదరాసు.
(గురు) 3166

రు 116 లు బహుమానము
గుణములేదని నిరూపించువారికి రు 116 లు
బహుమానమియ్యబడును
శ్రీలకు సంభవించు సమస్త వ్యాధులకు
ప్రదరావతము

అన్ని నిధులు లైవ్ కునుచులు, రక్తపిత్తము, ఋతువుకాక
పోవుట, ఋతుకాల అపస్మాగము (Hysteria) తిమ్మెరు
వ్యాక్రమము, మూక్తి, శ్రీలకు మర్యాదయనమందు గలగు
గ్రంధులు, మున్నగువాని ఈ సిద్ధోషధము నిశ్చేషముగా నివార
ణచేయును. మందుతో అనుపానచూర్ణము, లేవ్యము పంప
బడును. కల రు 2-0-0 మాత్రమే, తిహాలాభివృలు సహ.
ఏజంట్లు కావలయును. ధరావతు ముఖ్యము.
సోల్-ప్రాప్రయటరు,
3440 ఆన్సాయ్ ర్వేవపధిలయము, కాకినాడ.

శ్రవణశక్తి! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1
జన్మనక్షత్రము. పుట్టినలేదీ వేళ్ళున్నగుంచి లేకయేసం
వర్షాల ఫలితములను క్యారెక్టర్ రీడింగుతో సహా యుక్తి సంత
త్యములకై ను జ్యోతిషముని సహాయము అక్కరలేకయే తమం
తలు తాము వ్రాసికొనగలరు ధనము, సంతానము మున్నగు వ్యా
దశభావములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగల
రు. ఇది యింటిలోనే తీయవచ్చును. దీనికల రు 2 మాత్రమే.
గ్రేట్ ఇండియన్ జ్యోతిషాలయము,
(3291) ఖిరికోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

పథ్యము. బీజ్ బండ్ పులుపువర్జితం.
దుర్భాగములకు కల్గిన నపుంసకత్వము కష్టక నివా
రించును. శీఘ్రస్థలసమగువారు భోజనమునకు ముందు (బీజ్
బండ్) ఒక మోతాదు పుచ్చుకొనిన వెంటనే గుణము తెలియును.
నపుంసకత్వము సంభవించినవారికి 8 రోజులు మందుచాలును.
మందు పుచ్చుకొనిన విధము దబ్బితో పంపబడును. దబ్బి 1-కి
రు 2-0-0 లు వి. పి. ఖర్చులు చేరు.
ధన్వంతరీ ఔషధాలయము,
(22) 33 నవరత్ ముత్రియా మొదలి పీఠి, నువ్రాసు.

ఇది చూడవద్దు
చూచినచో మరువవద్దు
వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యులుగారి
(1045) ఇకాఫ్లయోజా
గురు
కలరా పేగు
వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన
ఆయుర్వేదవిద్యోషధములు
మా కలరా, ప్లేగుమందులకు
ముఖ్యప్రాశస్త్యము
20 వర్షములుగ ఇండియా, బర్మా,
సిలోకా, ఏజెజ్ మొదలగుచోట్ల అనేక
వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి
కాపాడుటయే
కలరా శెట్టు 1-కి రు. 1-2-0
ప్లేగు శెట్టు 1-కి రు. 2-2-0
ఇకాఫ్లయోజా శెట్టు 1-కి రు. 1-12-0
కాటలాగు ఉచితము. ప్యాకింగు పోస్టు
ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41 ఆచారప్పగోపి, జి. టి. మదరాసు.

గాంధీ మహాత్ముని ఆజ్ఞ
(3279) 'హిందీ నేర్చుకొనుడి!'
[3279] గ. ఆ. ప.
హిందీ తెలుగు భాషాభిని ... 0 2 0
రాష్ట్ర భాషామండలి ... 0 2 0
రాష్ట్ర భాషాభిని ... 0 2 0
హిందీకి పాఠీ పుస్తక ... 0 4 2
హిందీకి మాసరి పుస్తక ... 0 4 0
స్వదేశీ కిత ... 0 3 0
హిందీ సా. స. ప్రచారకార్యాలయము,
ంగి, దిగ ప్రీటు, తిరుకల్లికేడి - మదరాసు.

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు
వేలకు వేలు దబ్బాలు చిక్రయము కల 0-10-0
రాజరాణి గురుగల తామరతైలము పూతిహాళకము లగు
చాల మంచి చుడులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది.
అనేకయేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సార్లు
రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాయుచున్నాడు.
దీనిని రాచిన మంటయిండితు. చర్యము నలు వెక్కుడు
అప్పుడొక జనం దివో: బొంబాయి. మది గాను.

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని (రిజిస్టర్)

రేలుకుట్టిన తరువాత ఈ ఔషధమును
వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక బాధ
ను పూర్తిగా పోగొట్టును. కల 4 పాకెట్లు
రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్లు కొను
వారికి పోస్టేజి ఇ.రాం. 1 దబ్బా పోస్టేజి
5-0-0. పోస్టేజి ఇ.రాం.
చిరునామ:- రాజ్యలక్ష్మీ కంపెనీ,
(5) నెం. 44 నంబులయ్యల పీఠి, నువ్రాసు.

మహాత్మాగాంధీ వెండిపతకములు

త్వరపడుడు త్వరపడుడు
అమృతమునకు కియూగా నున్నవి.
అప్పుటమైన వెండితో చేయబడిన పతకములు తయారుగా
నున్నవి. ఒక్క ప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు
మరియుకప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు
గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అందముగా నుండును.
1-కి ధర రు. 1, 12-కి రు. 11-4-0 144-కి రు. 132.
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
అన్ని తెగలవారికి కావలసిన బంగారు వెండిగలు మా
వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
(1842) అంకు కంపెనీ, నగలవర్తకులు
చై నాబజారురోడ్డు, నువ్రాసు.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన (219)
హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు
ఆయుర్వేదఔషధాలయము
స్థాపితము 1881 సం||
అతెంకనిగ్రహ ఔషధాలయము కోరి వ్రాయు
శాండ్లకు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి పథిలు నిర్ణ
గ్రంధమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరకనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము
మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలెయు ననిన
లోకత్ ఏజంట్లు ఇండియన్ ఇండ్స్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్
చై నాబజారు రోడ్డు
ఆతంగనిగ్రహఔషధాలయం
26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేది.